

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Φρ. 16
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Φρ. 20

Διευθυντής και εκδότης
Φρ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Μαυρομικαλῶν 16.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΜΥΣΤΙΚΙΣΜΟΥ

Ἡ αἰὼν ἡμῶν δικαίως ἐκλήθη αἰὼν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς θετικῆς τῆς ἐσθῆτος μεθόδου, διότι οὐ μόνον αἱ μέγιστα δι' αὐτῶν ἐγένοντο ἐφευρέσεις καὶ τὰ καταπληκτικώτερα ἐτελέσθησαν ἔργα, ἔργα μεταβαλόντα καὶ αὐτὴν τὴν ὄψιν καὶ διαίρεσιν τῆς σφαιρας, τὸ μόνον ἐν παντὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπιστητοῦ κλάδῳ νέον ἐγύθη φῶς καὶ νέοι διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐπιστημονικῆς μεθόδου ἀπεκαλύφθησαν, ὠρίσθησαν καὶ ἐξηγήθησαν φυσικοὶ νόμοι, ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ τοῦτον ἀεγνώρισθη καὶ ἀνεκπρόσχητῶς μετακλήητως πλέον τὸ ἀξίωμα, ὅτι ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς τὴν ἔρευναν καὶ μελέτην τῶν φαινομένων καὶ τῶν νόμων τῶν σχέσεών των, ἥτοι τῆς ὁμοιότητος καὶ διαδοχῆς αὐτῶν, ἀφίνοσα ὡς ἔωλον καὶ ἀνεπίκτον τὴν ἀναζητήσιν τῆς οὐσίας, τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τῶν ὄντων, ὅτι δ' ἡ παρατήρησις καὶ ἡ πείρα οὐχὶ ἡ φαντασία καὶ αἱ μεταφυσικαὶ ὑποθέσεις ἀποτελοῦσι τὴν λυδίαν τῆς ἀληθείας λίθον. Τοιουτοτρόπως οὐ μόνον πλέον ὁ φιλοσοφικὸς λίθος δὲν ἀναζητεῖται ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τοῦ 19ου αἰῶνος, ὡς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπὸ τῶν ἀλχημιστῶν, ἀλλ' οὐδ' ἡ ἐσωτερικὴ οὐσία τῶν σωματῶν ἢ ἡ αἰτία τῆς κινήσεως ἢ τῆς βαρύτητος αὐτῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκραδάντου δὲ ταύτης βάσεως ἐπειδόμενος μέγας τοῦ αἰῶνος τοῦτου φιλοσοφικὸς νοῦς, ὁ Ἀδγουστος Κόντ, ἐφήρμοσε τὴν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν μέθοδον εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἀφῆκεν εἰς τοὺς μεταφυσικοὺς καὶ τοὺς φαντασιοπλήκτους τὴν ματαιόσχηλον φροντίδα νὰ κυλιώσιν τὸν Σισύφιον λίθον ἐπὶ τῶν ἀλύτων ζητημάτων τῆς οὐσίας καὶ τῶν πρώτων καὶ τελικῶν τῶν ὄντων αἰτίων.

Ἄλλ' ἡ νέα αὕτη φιλοσοφικὴ μέθοδος, τὴν ὅποιαν ἠκολούθησαν καὶ ἐφήρμοσαν ἅπαντες οἱ ὑγιεῖς καὶ ἰσχυροὶ φιλοσοφικοὶ νοεῖς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἔργου τοῦ Γάλλου φιλοσόφου ἠδυνήθη ἀρὰ γε νὰ καταστειλῇ ἐντελῶς τὴν ἀκάθικτον περιέργειαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὰ ἀφωρῶντα τὸ ἀπόλυτον ζητήματα; Τοιούτου καρπὸν δὲν παρήγαγε ἄφθονον βεβαίως εἰσέτι ἡ νέα φιλοσοφία, τὸ δὲ ὄμμα προσεκτικοῦ παρατηρητοῦ εὐκόλως δύναται νὰ διακρίνη, ὅτι τῆς πρὸς τὴν μεταφυσικὴν κακὴν κλίσεως δὲν ἀπηλλάγησαν ἐντελῶς οὐδ' αὐτοὶ οἱ κυριώτεροι τῆς θετικῆς φιλοσοφίας ἀντιπρόσωποι, ἴδια μάλιστα οἱ τὴν Ἀγγλικὴν ἀποτελοῦντες σχολῆν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἅπαντες οὗτοι ὁμοφώνως ἀποφαίνονται ἀδύνατον τὴν γνῶσιν καὶ ἐπομένως ματαίως τὴν ἔρευναν τῶν ὑποκειμένων τῆς ἀνθρωπίνης πείρας ζητημάτων, ἀλλὰ κατὰ

παράδοξον ἀντίφασιν ἀντὶ νὰ περιορίζωνται εἰς τὴν εὐλακρον τῆς ἀγνοίας ὁμολογίαν, ὁμολοῦσι περὶ τοῦ ἀδυνάτου νὰ γνωσθῇ, de l'Inconnaissable, ὡς περὶ ἀπειροδυνάμειος, ἀναπολόυσης κάπως τὸν ἄγνωστον τῶν Ἀθηναίων Θεόν. Εὐτύχημα θὰ ἦτο εἴαν ἡ μεταφυσικὴ τάσις περιορίζετο μέχρι τοῦ σημείου τούτου, ἀλλ' ὅμως εὐκόλως ἐννοεῖ τις, ὅτι ὁ κόσμος ὅλος δὲν δύναται νὰ ἔχη τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δύναμιν τῶν φιλοσοφικῶν πεποιθήσεων τοῦ Comte, τοῦ Littré, τοῦ Spencer ἢ τοῦ Mill καὶ ὅτι μεθ' ὅλην τὴν διάδοσιν τῶν θετικῶν γνώσεων καὶ τῆς θετικῆς τῶν ἐρευνῶν μεθόδου, ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγοι οἱ τείνοντες προσεκτικώτερον τὸ οὖς εἰς πᾶν ὅ,τι τρέφει τὴν πρὸς τὸ ὑπερφυσικὸν κλίσειν. Ἄλλ' εἴαν ἡ τοιαύτη τάσις ἐπαναφέρεται ἐν μέσῳ τοῦ θετικώτερου αἰῶνος τὸν μυστικισμόν, τοιαυτῆς εἶναι οὐχ' ἥπτων ἡ ὑπεροχὴ τοῦ θετικοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνῆς, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ μυστικισμὸς, ἴσα ἀκουσθῇ σπουδαίως, κρίνει ἀναγκαῖον νὰ περιβληθῇ τὸ ἔνδυμα τοῦ φυσικοῦ φαινομένου.

Ὀλίγοι βεβαίως τῶν ἀγνωστοῦν θὰ ἀγνοῶσιν ὅλως τὰ δῆθεν θαύματα τοῦ Πνευματισμοῦ (Spiritisme) διότι ἡ πνευματικὴ αὕτη ἐπιδημία ἐξ Ἀμερικῆς μεταδοθεῖσα εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐλευθέρως ἐξηγήσεως τῶν Γραφῶν, ἔδαφος λίαν πρόσφορον πρὸς ἀνάπτυξιν εὐροῦσα, κατήλθεν εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ μέρη, τινῶν τὴν ἑκπληξίν, πολλῶν τὴν εἰρωνείαν καὶ τὸν γέλωτα καὶ ἅπαντων τὴν περιέργειαν ἐγείρουσα. Ἄλλ' εἴαν ὀλίγοι εἰσὶν οἱ μὴ ἀκούσαντες τὰς περὶ τῶν κινουμένων τραπέζων καὶ τῶν θαυμασιῶν αὐτῶν αἰωρήσεως, τὰς περὶ τῶν συνομιλιῶν μετὰ πνευμάτων ζῶντων καὶ νεκρῶν διὰ τῶν μεσαζόντων προσώπων (mediums) δηγήσεις καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Πνευματισμοῦ παράδοξα, πολλοὶ βεβαίως ἀγνοοῦσι τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατάπληκτικὴν αὔξησιν τῶν θαμάτων τῆς ἀσθεनेίας ταύτης. Δηρημένοι εἰς διαφόρους ἀποχρώσεις, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξηγήσιν τῶν φαινομένων, ἅτινα ἰσχυρίζονται ὅτι βλέπουσι, οἱ πνευματισταὶ (spirites) συνέρχονται ἐνίοτε εἰς γενικὰ συλλέψεις πρὸς συζήτησιν διαφορῶν σχετικῶν ζητημάτων. Ἐν μῇ τῶν συνελεύσεων τούτων, κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ 1889 ἐν Παρισίοις ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 16ης Σεπτεμβρίου ἔλαβον μέρος τεσσαράκοντα χιλιάδες πνευματιστῶν, ἀντιπροσωπεύθησαν δὲ 88 ἐφημερίδες ἀποκλειστικῶς ἐκδιδόμεναι πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ ἐξηγήσιν τῶν φρονημάτων των. Ἐκ τούτων 14 ἐκδίδονται ἐν Γαλλίᾳ, 12 ἐν Ἰσπανίᾳ, 7 ἐν Ἀγγλίᾳ, 3 ἐν Γερμανίᾳ, 2 ἐν Ἰταλίᾳ, 3 ἐν Βελγίῳ, 1 ἐν Ρωσίᾳ καὶ διάφοροι ἄλλαι ἐν Ἀμερικῇ.

Ἄλλ' ὁ μέγας οὗτος ἀριθμὸς τῶν ὁπαδῶν τοῦ Πνευματισμοῦ, καίπερ ἄξιος σημειώσεως, δὲν θὰ ἐξέπληττε τόσον ὅσον ἡ ἀφοσίωσις εἰς αὐτὸν ἀνδρῶν ἐχόντων τὴν

ἀποβιβαζόμενα ἀπὸ τῶν πλοισρίων τούτων λαθραῖα εἶδη, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ τὰ μεταφέρῃ εἰς ἀποθήκας ἢ εἰς τὰ καταστήματα τῶν ἐμπόρων ἐν τῇ πόλει, ἐν ἀγνοίᾳ ἐντελῶς τῶν ἀρχῶν, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς φορολογίας των, διότι ἀκριβῶς τοῦτο σκοπεῖ ἡ λαθραίως εἰσαγωγὴ τῶν ἐμπορευμάτων τούτων ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Πρὸς πλείονα δὲ πλήρη μᾶλλον ἐπιτυχίαν τῆς ἐκτελέσεως τοιοῦτου ἔργου, ὁ λαθρέμπορος δεόν νὰ εἶναι γεγεννημένος τοιοῦτος, δηλαδή φύσει πεπλασμένος πρὸς τοιοῦτον σκοπόν, διότι πρέπει νὰ

εἶναι ταχύς, τολμηρὸς καὶ ἀποφασιστικὸς, ἐχεμύθης καὶ ὑπομόνητικὸς, τράχυς καὶ ἀγαθός, κατὰ τὰς περιστάσεις σφιγμένος καὶ γενναῖος ἐν γένει καὶ τραμπούκος, νὰ διαγῇ καλῶς πρὸς ὄλους καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον, νὰ προβάλλῃ τὸ στήθος του εἰς τὸ πῦρ καὶ νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα του κατὰ τοῦ κινδύνου, ἀποκρούων ἢ ἐγκολπούμενος αὐτόν. Ποσάκις ὅμως ὁ Χρῆστος, μολονότι εἰς τὴν ἀρχὴν ἐτι τοῦ σταδίου του τούτου εὐρισκόμενος καὶ παρὰ τὸ ἀφθονον χρῆμα, ὅπερ εἰσέδουεν τὰ θηλάκιά του, δὲν μετεμελήθη ἢ δὲν ηὐχίθη νὰ παραιτηθῇ τοιοῦτου ἔργου; Πολλάκις ἐκινδύνευσε διττῶς τὴν ζωὴν του κατὰ τῶν φυλάκων παλαίσας καὶ πολλάκις ἠναγκάσθη γενναίως ν' ἀνταμείψῃ τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ὑποχώρησιν αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τῆς φύσεως ποσάκις δὲν τὸν κατεδίωξαν ἐτι; Ἐσχάτως μάλιστα ὡς ἐκ θαύματος ἐσώθη ἐκ σφοδρᾶς κακοκαιρίας καὶ πεισματώδους μάχης μετὰ τινῶν ἐχθρῶν του κατὰ τινα νύκτα ἀτυχῶς ἐργασίας, καθ' ἣν ἐκινδύνευσε διττῶς τὴν ζωὴν του. Ἐβρέχε ραγδαίως, τὸ ψῦχος εἶχε σχεδὸν παγώσῃ τὰ μέλη του καὶ αὐτὸς ἐφύλαττε τὴν νύκτα ταύτην, μετὰ συντρόφων του κάτωθεν δένδρου τιδὸς παρὰ τὴν ἀκτὴν, ἀναμένων τὴν προσέγγισιν τοῦ πλοισρίου, ὅπερ ἐμελλε νὰ ἐκφοτῶσῃ ἐκεῖ που πλησίον φορτίον ἐκ πετρελαίου καὶ καπνοῦ. Ἦτο δύο

μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἤδη, ὁ καιρὸς ἦτο κάκιστος, τρεῖς ὥρας μακρὰν τῆς πόλεως ἀπέτυχεν ἡ θέσις, ἢ νύξ ἦτο σκοτεινοτάτη καὶ οὐδὲν εἰσέτι εἶχε φανῆ. Ἡσθάνετο, ὅτι ἐκοπίαζε καὶ ὑπέφερεν, ἀλλ' ὤφειλεν ν' ἀναμένῃ καὶ ἀνεμένεν, ὡς πιστὸς στρατιώτης εἰς τὸ καθήκον του. Περὶ τὴν τρίτην ὥραν τὸ πλοῖον ἐφάνη, ἐγένοντο τὰ σημεῖα ἐκατέρωθεν, προσήγγισεν ἡ λέμβος εἰς τὴν ἀκτὴν, τὰ ἐμπορεύματα ἐξεφορτώθησαν ἤδη ἐν ἀστραπιαίᾳ ταχύτητι καὶ ἐν τῷ ἅμα τότε ἠκούσθησαν φωναὶ ἀγριαί. «Ἄλτ! ἄλτ! εἰς τὸν τόπον μὴ κινήθετε!»

Ἐν ἀκαρπείᾳ ἐπὶ τὴν ἀταξίαν καὶ ἡ σύγχυσις καὶ ἀμέσως πάντες ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν, ἀφήσαντες τὰ λαθρεμπορικὰ εἶδη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τὸ πλοῖον ἠνοίχθη ἐν τῷ ἅμα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὁ Χρῆστος μετὰ τῶν συντρόφων του ἐφυγον δρομαίως, ἕκαστος λαμβάνων κατὰ συνθήκην ἰδίαν διεύθυνσιν. «Μπάμ! μπούμ!» ἠκούσθη τότε καὶ σφαιρα εἰσέριξε ὀλίγον ἀνωθι τοῦ Χρήστου. Ἀλλὰ τίποτε, ὤφειλε τὰ τρέξῃ, ὤφειλε νὰ φύγῃ διὰ νὰ μὴ συλληφθῇ, διότι ἄλλως ἦτο χαμένος καὶ κατεστραμμένος καὶ κατ' ἀνάγκην ἔτρεχεν, ἐφευγε πάσῃ δυνάμει, ἐν μέσω τῆς ὀλογῆς πειτούσης ραγδαίας βροχῆς καὶ οὕτω κἀνώθως νὰ σωθῇ. Περὶ τὸ λυκαυγὲς δὲ εἰσῆρχετο ὄλως ἡσυχος καὶ ἀπαρητήρητος, ἀλλὰ λίαν μεμουσχευμένος, τρέμων καὶ πεφοβισμένος ἐν τινι μικρᾷ τῶν περιχώρων τῆς πόλεως οἰκίᾳ, ὅπου μόλις καθήσας ἀνέπνευσε καὶ εἶπεν:

— Μαρῖάνθη, δὲν εἶμαι καλά, τρέξε ν' ἀλλάξω ρούχα καὶ κάμε μου ἕνα ζεστό... Ἐχω ἀνάγκην μεγάλης ἀναπαύσεως, ἡσυχίας καὶ περιποιήσεως.

— Ἄχ, πάλι τὰ ἴδια ἔχομεν τῷ ἀπαντᾷ ἡ Μαρῖάνθη, πάλιν θὰ ὑποφέρῃς; Θεέ μου, δὲν θὰ μετανοήσῃ πλέον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀναθεματισμένην τέχνην;

Καὶ ἡ πάντοτε πρόθυμος καὶ ἀγαθὴ αὐτὴ νεάνις, ἐσπευσε ἀμέσως νὰ τῷ χορηγήσῃ πᾶσαν ἀπαιτουμένην βοήθειαν, νὰ τὸν περιποιηθῇ πάσῃ δυνάμει μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ τέλος καὶ τὴν φορὰν ταύτην νὰ τὸν σῶσῃ.

Ἀλλὰ τίς αὐτὴ ἡ Μαρῖάνθη;

Ἡ Μαρῖάνθη ἦτο κόρη ναυτικοῦ τινος, ἀποθανόντος ὀλίγα ἐτὴ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς τοῦ Χρήστου. Εἶχεν ἀδελφὸν Ἰωάννην καλούμενον, πολὺ φίλον τοῦ Χρήστου, μεθ' οὗ τοσοῦτον ἀδελφικῶς συνεδέετο, ὥστε σχεδὸν πάντοτε μαζὺ συνέπαιζον, συνδιεσκέδαζον καὶ συνέζων. Ἀλλὰ τὸ σκληρὸν πεπρωμένον προῶρως ἀφήρπασεν καὶ τοῦτον ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου καὶ ἡ ἀτυχὴς κόρη ἐμείνεν

ὄρφανὴ πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ. Τῇ εἶχεν ἀπομείνει ἡ μήτηρ της καὶ μικροτέρα τις ἀδελφή. Ἀλλ' ὁ Χρῆστος ἐξηκολούθει νὰ συχνάζῃ ὡς ἀδελφὸς τὴν οἰκίαν ταύτην, καὶ μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ μόνου φίλου του, ὡς καὶ τὴν ἰδικὴν του καὶ ἡ νέα αὐτὴ τὸν ἠθέλε καὶ τὸν περιποιεῖτο, ὡς ἀδελφόν. Τοσοῦτον δὲ ἦσαν οἰκεῖοι καὶ ἠγαπημένοι, ὥστε πολλάκις ἔλεγεν αὐτὴ εἰς τὴν μητέρα της. «Ὁ Θεὸς μᾶς ἐπήρε τὸν Ἰωάννην καὶ μᾶς ἔδωκε τὸν Χρῆστον.» Καὶ ὄντως καθ' ἑκάστην οὗτος ἐκεῖ πολλάκις ἔτρωγε καὶ τὸν περιποιεῖτο καὶ ἐξ ἀνάγκης εὕρισκεν ἄσουλον παρ' αὐταῖς καὶ τὰς συνέτρεχεν.

Ἡ Μαρῖάνθη ἦτο τύπος καλλονῆς καὶ ἀγαθότητος, φιλεργίας καὶ φιλοπονίας, ἀρετῆς καὶ εὐσπλαγχνίας. Ἦτο συνάμα θρησκὸς καὶ φιλόνομος. Πολλάκις δὲ συνεβούλευε τὸν Χρῆστον καὶ διὰ τοῦτο ἰδίως οὗτος τὴν ἠγάπα πολὺ, διότι εἰς τὸ τέλος παρετήρει, ὅτι πάντοτε αὐτὴ εἶχε δίκαιον εἰς ὅ,τι τῷ ἔλεγεν. Ἐνδομύχως δὲ ἐσκέπτετο, ὅτι ἐπρεπε τοιαύτη κόρη νὰ εἶναι πραγματικῶς ἀδελφὴ του, διὰ νὰ δύναται ἐλευθέρως νὰ τὴν ἀποκαλεῖ τοιαύτην, νὰ τὴν συντρέχει εἰς πάσας τὰς ἀνάγκας της νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ εὐτυχῇ. Ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐκφράσῃ εἰς οὐδένα τοιοῦτον τι ταῖ πράγματι ἐβίωνον εἰς τὸν μοιραῖον αὐτῶν δρόμον.

Ἦδη ἦτο παραμονὴ Χριστουγεννῶν, παραμονὴ θείας εὐαγγελικῆς ἡμέρας, ἀγίων χριστιανικῶν ἡμερῶν, καὶ ὡς ἤδη εἶπομεν, ὁ Χρῆστος εἶχε πορευθῆ ἐκτὸς τῆς πόλεως πρὸς τὸ σῆμα ἀπόκεντρον μέρος, ἐνῶ ἡ Μαρῖάνθη μετὰ τῆς μητρός της καὶ τῆς ἀδελφῆς της εἶχε μεταβῆ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ ὁ μὲν καὶ ἡ δὲ εἶχον μεταβῆ εἰς τὸ καθῆκον των, διότι καθῆκον τῆς γυναικὸς ἦτο νὰ μεταβῆ εἰς τὸν ναόν, νὰ προσευχηθῇ δι' ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἰδικούς της καὶ καθῆκον τοῦ ἀνδρὸς ἦτο νὰ μεταβῆ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου του, ἀδιάφορον ἂν ἦτο ἡμέρα ἢ νύξ, ὡς ἀδιάφορον εἶναι, ἂν εἶναι ἑορτὴ ἢ καθημερινή. Πάντες οἱ ἄνδρες, συμφώνως τῷ ἀγίῳ ρήματι, δεόν νὰ ἐργάζωνται, συνεπῶς νὰ ἔχωσι ὠρισμένον τι ἐπάγγελμα, — καὶ τὰ ἐπαγγέλματα εἰσὶν ἄπειρα, — διότι ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου των δεόν νὰ ἐξαγοράζωσι τὸν ἄρτον των καὶ τὸν τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων των. Ἐπομένως καλὸν ἢ κακόν, ὁ Χρῆστος ἔχει τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἐνῶ οἱ ἄλλοι προσηύχοντο καὶ ἐώραζον, αὐτὸς ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου του καὶ ἐν κινδύνῳ τῆς ζωῆς του εἰργάζετο, καὶ ὁ πλοῖσρχος καὶ ὁ στρατιώτης, ὅπως καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ φύλαξ καὶ ὁ κλέπτης. Ἐπειτα τὰ ἐπαγγέλματα ὅλα ἔχουσιν ἀλληλουχίαν καὶ συνέχονται ἀμοιβαίως τὰ μὲν μετὰ τῶν δέ, ἀλληλεγγύως.

Ὁ καιρὸς τὴν νύκτα ἐκείνην ἦτο θυελλώδης γλυκὺς καὶ ἀνήνεμος. Τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως ἐφαίνοντο ἐφρουράζοντα, τὸ πᾶν ἐν τῇ ἐξοχῇ ἠρέμει καὶ σχεδὸν καθῆυδε, ἐνῶ ποῦ καὶ που ἄνθρωποι ὠπλισμένοι μέχρι ὀδόντος, καὶ ἀγριωποῖ, ἄλλοι μὲν ἐβάδιζον, ἄλλοι παρεφύλαττον καὶ ἄλλοι ἀνεμένον ἐν ἀποκέντρῳ τῆς φύσεως γωνία.

Ἐν τῷ ναῷ τούναντίον πολὺ διάφορος σκηνὴ συνέβαινε κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην. Πληθος πολὺ συνωστίζετο, εὐλαβῶς ἀκροώμενον τῆς θείας ἀκολουθίας, ἐν τῷ μέσω τῶν πολυφῶτων, τῶν ἀνημμένων κηρίων, τῆς γλυκείας ὀσμῆς τοῦ λιβάνου καὶ τῆς θερμῆς ἐκείνης ἀτμοσφαιρας, ἡ ἔρρυθμος ἁρμονία τῶν ψαλτῶν καὶ ἡ συγκινητικὴ φωνὴ τοῦ ἱερουργούντος ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπαγγέλλοντος τὰς ἀγίας ἐκείνας δεήσεις καὶ τὰς ψαλμωδίας τῶν ἀποστόλων, ἐπέσυρον τὴν προσοχὴν τῶν ἐυλαβῶν καὶ καθῆδνον τὰς καρδίας τῶν ἁμαρτωλῶν. Ἦτο στιγμή θείας ἀπολαύσεως καὶ οὐρανίας προσδοκίας. Ἐνταῦθα ὁ χριστιανὸς εὕρισκε τὸν οἶκον του, ἐνταῦθα τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν του, ἐνταῦθα τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν παρηγορίαν του, ἐνταῦθα τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀγάπην, ἐνταῦθα τὸν πλοῦτον καὶ τὸ αἰώνιον μέλλον του. Ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ πίστιν πρὸς τὸν οἶκον του αὐτόν!

Ἡ Μαρῖάνθη ὄλως εὐλαβῶς καὶ συνεσταλμένη ἠκροᾶτο τῆς θείας ἀκολουθίας, ὁ νοῦς της ὀλοκλήρως ἦτον ἀφοσιωμένος πρὸς τὴν τελετὴν καὶ τὰ βλέμματά της διαρκῶς διεύθυνοντο πρὸς τοὺς ἱερουργούντας, ὅτε ἐνθυμηθεῖσα τὸν ἀτυχῆ Χρῆστον, ἐγκαρδίως ἐλυπεῖτο ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ ἐπαγγέλματός του, δὲν ἠδύνατο καὶ ὁ χριστιανὸς αὐτὸς νὰ παρευρεθῇ ἐν τοιαύτῃ ἀγίᾳ ἡμέρᾳ εἰς τὸν ναόν. Καὶ πικρῶς ἀναστενάξασα ἐνδομύχως εἶπε: «Διατὶ Παναγία μου δὲν τὸν φωτίζεις, νὰ σ' ἐνθυμεῖται καὶ αὐτὸς ὀλίγον.» Καὶ στενωχωρηθεῖσα, ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς δεξιόθεν, ἵνα ἀποστρέψῃ τὴν λύπην της ταύτην, ὅτε παρατηρεῖ πλησίον αὐτῆς τὸν Χρῆστον.

Ἐξεπλάγη, ἐρρίγησε, συνεκινήθη καὶ σχεδὸν ἐδάκρυσε ἐν τῷ ἅμα ἰδοῦσα αὐτόν. Νομίζουσα δέ, ὅτι ἠπατήθη, ἐστράφη ἐκ νέου καὶ τὸν εἶδε πάλιν, μειδιῶντα αὐτὴν τὴν φορὰν καὶ παρατηροῦντα αὐτὴν, ὅτε πλέον πεισθεῖσα περὶ τῆς πραγματικότητος ἐμερίδασεν, ἠύχαριστήθη καὶ ἐκ τῆς χαρᾶς της ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ προσώπου της καὶ ἐδάκρυσε. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠσθάνθη δεσμόν τινα στενότερον, ὅστις τὴν συνέδεε πρὸς αὐτόν καὶ λαβοῦσα ὄλως ἀπροσδοκῆτως καὶ πεπρωμένως νέον θάρρος καὶ νεώτερα δικαιώματα, πρώτην ἤδη φορὰν συναντῶσα αὐτόν καὶ ἐν

τῷ ναῶ, τὸν ἐπλησίασε καὶ τῷ λέγει: «Τώρα εἶμοι εὐχαριστημένη καὶ θὰ θυσιασθῶ διὰ σέ. Πορεκάλεσα τὴν Παναγίαν κοί σέ ἔφερεν ἐδῶ.» Ὁ δὲ Χρῆστος, ὡς ἐκ συμπτώσεως συγκινηθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων: «Ἐκινδύνευσα πάλιν, τῇ εἶπεν καὶ συλλογισθεὶς τοὺς προχθεσινούς σου λόγους, ἀφῆκα τὴν ἐργασίαν μου καὶ ἔτρεξα ἐδῶ.»

Ἡ Μαριάνθη παρατήρησα αὐτὸν μετὰ γλυκύτητος, ηὐχαρίστησεν οὕτως αὐτόν, ὁ δὲ Χρῆστος ἠσθάνθη, ὅτι ἐφεξῆς ἡ γυνὴ αὐτῆ ἐπέδρα πλειότερον ἐπὶ τῆς τύχης αὐτοῦ καὶ τοῦτο δὲν τὸν δυσαρέσκει ποσῶς.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας ἀκολουθίας, ἀπῆλθον ὁμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαριάνθης, τὴν ἐπιούσαν ἔφαγον οἰκογενειακῶς, καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθον ὁμοῦ εἰς μικρὸν περίπατον, ἐξῶθεν τῆς πόλεως, ὅπως τῷ δείξῃ καὶ τῷ εἶπῃ μυστικόν τι, ὡς τῷ εἶχεν εἰπεῖ ἡ Μαριάνθη.

ΜΟΙ ΤΟ ΟΡΚΙΖΕΣΑΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ ;

Ἐβάδιζον ἐπὶ ὦραν περίπου οἱ δύο αὐταὶ ἀδελφικῶς ἀγαπώμεναι καρδίαι καὶ οὐδὲν ἑκτακτον ἢ ἀσύνηθες εἶχον ἐπι ἀνταλλάξει τὰ χεῖλη αὐτῶν, ὅτε πλησιάσαντες πρὸς τὴν ὀκτῆν, ἐνθα εὐσεβῆς τις χριστιανὸς ἔχει στήσει τὸν ἐσταυρωμένον ἐπὶ λιθοστρώτου ὠραιᾶς βάσεως ἑστησαν καὶ παρετήρουν αὐτὸν μετ' εὐλαθείας.

— Αἶ, τῷ λέγει τότε ἡ Μαριάνθη, ὅν μοι

ὑποσχεθῆς ὅτι δὲν θὰ ὑπάγῃς πλέον εἰς αὐτὴν τὴν ἐπικίνδυνον ἐργασίαν σου, θὰ σοὶ ἐκμυστηρευθῶ τὸ μυστικόν μου.

Ὁ Χρῆστος ἐταράχθη καὶ τὴν παρετήρησε μετὰ προσοχῆς.

— Ἄν θέλῃς, νὰ μὴ ἐργάζεσαι πλέον, ἐξηκολούθησε καὶ νὰ ἐργάζωμαι ἐγὼ διὰ σέ, θὰ σοὶ εἶπω τὸ μυστικόν μου.

Ὁ Χρῆστος τὴν παρετήρησε πάλιν καὶ τῇ εἶπεν:

— Ὅχι, εἶπέ μοι τὸ μυστικόν σου καὶ ἂν μοὶ ἀρέσῃ, δὲν θὰ ἐργάζεσαι οὐ δι' ἐμέ, ἀλλὰ ἐγὼ διὰ σέ.

— Καλῶς, ἀλλ' ὅποιανδήποτε ἄλλην ἐργασίαν, ἐκτὸς αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἔχεις τώρα.

— Μάλιστα, τῇ ἀπεκρίθη ὁ Χρῆστος.

Μοὶ τὸ ὀρκίζεσαι ἐνώπιον τοῦ ἐσταυρωμένου αὐτοῦ;

— Ναί, σοὶ τὸ ὀρκίζομαι.

Καὶ ἡ Μαριάνθη πλησίασα τότε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στήθος του, ἐνῶ αὐτὸς ἐταπεινώσε τὴν κεφαλὴν.

— Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὅπου σέ εἶδον εἰς τὴν ἐκκλησίαν πλησίον μου, τῷ λέγει, σέ ἠγάπησα πολύ. Ἡ καρδία μου ἔκτοτε αἰσθάνεται κάτι τι ἀκατανόητον, μίαν ἀνησυχίαν, ἐν οἴσθημα θερμότερον, μίαν ἀγάπην στενοτέραν, διορκεστέραν, καλειτέραν ἀπὸ πρὶν. Τὴν νύκτα ταύτην δέ, ἐξύπνησα ὅπου πολὺ περιέργων καὶ ὠραίων ὄνειρον. Εἶδον μίαν γυναῖκα λευκοφορεμένην καὶ ἁγίαν, ἡ ὁποία μοῦ εἶπεν: «Τὸν Χρῆστον νὰ τὸν προσέχῃς» πολύ. Θέλω δὲ νὰ ζῆσετε πάντοτε μαζί.»

Καὶ εἰσιώπησε, παρατηροῦσα αὐτὸν ὀκαρδαμικτῆ μετὰ γλυκύτητος καὶ ἀναμένουσα ἀπάντησιν.

Ὁ δὲ Χρῆστος στραφεὶς πρὸς αὐτὴν καὶ μειδιῶν:

— ὦ, ναί, τῇ ἀπαντᾷ, καὶ ἐγὼ οἰσθάνομαι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὅτι σέ ἀγαπῶ περισσότερο καὶ ὅτι ἀνευ σοῦ, τῆς συντροφίας σου καὶ τῶν ἁγίων συμβουλῶν σου δὲν δάδυνηθῶ νὰ ζήσω, ὄχι εὐτυχῆς, ἀλλ' οὔτε περισσότερο τῆς μίας ἡμέρας καὶ δυστυχῆς. Θὰ ζήσωμεν πάντοτε μαζί.

Μετὰ δύο μῆνας ἐν τῷ αὐτῷ ναῶ, ἐνθα τὸ πρῶτον τὸ ἄρρητον αἰσθημα τῆς ἀγάπης τοὺς εἶχεν δεσμεύσει, ἐτελεῖτο ἐν πλήρει κοί γενικῆ χαρᾶ καὶ ἀφάτῳ εὐδαιμονία, τὸ μυστήριον τῆς ἐνώσεως τῶν δύο αὐτῶν εὐτυχῶν ψυχῶν, αἵτινες ἔκτοτε πολὺ ἐζήσαν εὐτυχεῖς.

Ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα εἶναι καλὰ καὶ ἔχουν τὸν σκοπὸν των.

Φ. Η.

ΟΔΟΥΣ ΑΝΤΙ ΑΔΑΜΑΝΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΝΕΚΑΟΤΟΝ

Ἡ Παυλίνα Βιαρδὸτ ἦν μία τῶν διασημοτάτων αἰοιδῶν, ἐξ ὧν ἐπὶ τῆς θεατρικῆς σκηνῆς ἤγαγον ἐπιζήλους θριαμβοῦς. Ὡς «Πίστις» ἰδίως ἐν τῷ «Προφήτῃ» τοῦ Μάυερβερ ἦτό τι ἐξοχόν. Ἡ καλλιτεχνία ἔσχεν ἐν αὐτῇ ἀξίαν ἀντιπρόσωπον, ἡ δὲ ταχύπτερος φήμη δικαίαν τῇ παρέσχε ἱκανοποίησιν.

Ἦτο ἡ Βιαρδὸτ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίαν ἐλκυστικῆ. Ἀλλὰ—κακὸν ἀλλὰ!—τὴν αἶγλην ἐσκίαζε κακὸν μειονέκτημα. Ἦτο ὠραία, ἀλλὰ ἐν ἀκρωτήριον, μία προεξοχὴ σκλήρᾳ καὶ ἀτεγκος ἐμείου ὀπωσδήποτε τὴν εἰλικρινεστέραν ἐκτίμησιν, παρέδραπτε πῶς τὴν ὠραίαν, τὴν θαυμαστὴν τῆς φυσιογνωμίας ἐκφρασιν.

Ἡ Παυλίνα Βιαρδὸτ εἶχε τὸν ἕνα τῶν ὀδόντων τῆς μακρότερον τῶν ἄλλων συντρόφων του. Εἰς προεξείχε. Εἶχε τὸ μέγα, τὸ σπάνιον χάρισμα τῆς λιγομόλου φωνῆς, ἀλλὰ τί ἠθέλε, σὰς παρακαλῶ, ὁ εἰς ὀδοὺς νὰ δείξῃ ἀνταρσίαν πρὸς τὴν κανονικότητα καὶ τὸ εὐσχημον, νὰ θελήσῃ ἐπιμνηστέρος νὰ γίνῃ τῶν περι αὐτόν;

Προέκειτο νὰ δοθῆ ἡ παράστασις τοῦ «Προφήτου». Ἐγένετο γενικὴ τοῦ μελοδρέματος δοκιμῆ, ὅτε εἰσέρχεται ὁ Μάυερβερ εἰς τὸ *καμαρίν* τῆς Βιαρδὸτ, καὶ ἔστενοχωρούμενος πάντοτε, τῇ λέγει ὀρθῶς: «Ὅρα, ὅτι δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ψάλῃ τὸ μέρος τῆς «Πίστεως» ἐν τῷ μελοδράματι του.

Πῶς τοῦτο; ἀνεφώνησεν ἡ ἐξοχος καλλιτεχνίς ἐκπλακτός, ὡς ἐκ τῆς ἀπροσδοκίτου, τῆς φοβερᾶς ἐκείνης εἰδήσεως. Μήπως σφάλλω εἰς τὴν διερμηνύσιν μέρους τινος τοῦ *ρόλου* μου; Ἐάν που δὲν ἐπιτυγχάνω, εἶπετέ μου το, πρέπει νὰ μοὶ τὸ εἰπῆτε, κύριε, καὶ θὰ προσπαθῆσω νὰ διορθωθῶ!

— Κυρία εἰσθε τελεία, ἀνυπέρβλητος, ὡς «Πίστις» καὶ δὲν θὰ ἠδυνάμην ποτὲ νὰ ὀνειρευθῶ τραγωδῶν ἠθοποιὸν, γνωρίζουσιν κάλλιον νὰ ψάλῃ, γνωρίζουσιν εὐφυσέστερον ὑμῶν νὰ ὑποκρίνται ἀπεκρίθη ὁ διδάσκαλος. Ἀλλὰ... ἀλλὰ... δὲν ἠμπορεῖτε νὰ παραστήσετε τὴν «Πίστιν», ἐκτὸς ἂν.

— Ἐκτὸς τί;... ἠρώτησεν ἀκράτητος ἡ Παυλίνα Βιαρδὸτ, ἀναλυθεῖσα εἰς δάκρυα, ἐγκλείοντα τὸν πόνον τῆς δόξης.

— Ἐκτὸς ἂν θελήσῃτε νὰ ὑποβληθῆ-

τε, κυρία, εἰς ὀδυνηρὰν ἐγγχείρησιν, ὅπερ νομίζω, ὅτι δὲν θὰ πράξῃτε, ἀπύνησεν ὁ Μάυερβερ.

— Δὲν σὰς ἐννοῶ, κύριε. Τί θέλετε νὰ εἰπῆτε;

— Ἀπλῶς τοῦτο. Πρέπει νὰ σταθῆτε νὰ σὰς προιονίσουν τὸν ὑπερμεγέθη ὀδόντα, διὰ νὰ γίνῃ ἴσος με τοὺς ἄλλους.

— ὦ! Ἀλλ' αὐτο, κύριε, θὰ ἦναι φρικτόν!

— Ποσῶς, κυρία! Μάλιστα ἀκριδῶς πρὸς τοῦτο παρεκάλεσα νὰ ἔλθῃ ἐκ Παρισίων ἐκτάκτως ὁ ὀδοντοίατρος τῆς βασιλείσεως τῆς Πρωσσίας, ἵνα ἐνεργήσῃ τὴν ἐγγχείρησιν ἐπὶ τὸ ἠγεμονικώτερον δύνασθε δὲ νὰ ἔχῃτε πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἑκτακτον τούτου δεξιότητα.

Μήπως τάχα εἰς αὐτὴν, ἄλλην βασίλισσαν στέμματος, ὅπερ συνέπλεξαν τῶν Μουσῶν αἱ χεῖρες, καὶ συναπῆρτισεν ἡ παγκόσμιος ἐκτίμησις, δὲν ἤρμοζε βασιλικὸς ἰατρός;

Φοβερόν! ἡ ἐγγχείρησις ἐπεβάλλετο πλέον ὡς ὄρος ἀπαραίτητος ὁ δύσκολος διδάσκαλος ἐπέμεινε. Ἡ Παυλίνα Βιαρδὸτ συνήνεσεν. — Ἀπεφάσισε νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν ὠραίαν κεφαλὴν τῆς εἰς τὸν ὀδοντοίατρον, ὅστις, χλωροφορμήσας πρῶτον αὐτὴν, ἀπέκοψε διὰ μαγικῆς ἐπιδεξιότητος τὸ ἄσχημον ἐκεῖνο καὶ ἀσκοπον περίσσευμα τοῦ μαργαριτώδους ὀδόντος. Ἡ ἀπαιτησις τοῦ διδασκάλου ἐξεπληροῦτο τέλος.

Νύκτα τινὰ μετὰ τὸ ὀδυνηρὸν ἐκεῖνο μαρτύριον, ἡ Παυλίνα Βιαρδὸτ ἀπέκομιζε τὸν στέφανον τῆς ἀθανασίας ἐν τῷ προσώπῳ τῆς «Πίστεως». Κατὰ τὴν παράστασιν ταύτης πῶποτε ἠθοποιὸς θὰ ἰσοδυναμήσῃ πλέον πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Παυλίνας. Ὅτε αἱ βροντεραι καὶ ἐξαλλοὶ ἐξ ἐνθουσιασμοῦ ἐπιδοκιμασῆαι καὶ παράφορα χειροκροτήματα ἀνεκόπησαν, καὶ ἐπετράπη εἰς τοὺς ἠθοποιούς νὰ ἀποσυρθῶσι τῆς σκηνῆς, ὁ Μάυερβερ, τρέμων ὡς παιδίον ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἔλαβεν εὐλαδῶς τὴν δεξιὰν τῆς «Πίστεως» του καὶ προσήρμοσεν αὐτῇ βραχιόλιον ἐξ ἀδαμάντων ἀξίας τριακοντακισχιλίων φράγκων.

Μέσω τοῦ στρεπτοῦ ἐκείνου, περικλυμένου ἀπὸ λαμπροφεγγῆ καὶ ἀκτινοβόλα ρουμπίνια, διεκρίνετο ἐσφηνωμένον τὸ μακρὸν ἐκεῖνο τεμάχιον τοῦ ὀδόντος, ὅπερ ἐπὶ τόσα ἐτη προεξείχε τῶν χεῖλων τῆς μεγάλης καλλιτεχνίδος!

Δίκ.

ΤΡΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐπιστολὴ πρώτη.

Ἀγαπητῆ μου Εὐρυδίχη.

Ἐν τῇ νεότητί μου, δηλαδὴ πρὸ πέντε ἐτῶν καὶ μῆσοι φανῆ παράδοξον τοῦτο, διότι ἡ γυνὴ δὴ νὰ μεταβῆ ἀπὸ τῆς νεότητος εἰς τὸ γῆρας δὲν ἀπαιτοῦνται περισσότερα ἔτη—πολλάκις ἐδασά- νιζον ἐμαυτὴν, σκεπτομένη, «μὴ ἄσχημος γυνή, ὡς ἐγώ, τί ὠφέλιμα νὰ πράξῃ ὅπως ἀρέσκη». Ὡ! ἀγαπητῆ μου, ἐάν ἡμεῖς αἱ γυναῖκες καταναλισκώμεν ὅσον χρόνον ἀπαυωμέναι διὰ νὰ φαινόμεθα ὠραῖαι, εἰς τὸ νὰ καθίσταμεθα ἀγαθὰί, ὡ, τότε μόνον ἡ γυνὴ θὰ ἦτο τελεία! Ἄλλ' ὅμως καὶ δὲν πρέπει οἱ ἄνδρες νὰ παραπονοῦνται ἂν ἡμεῖς ἡμετέλει, διότι τοῦτο εἶναι λάθος αὐτῶν. Οὐδέποτε τοὺς ἀκούει τις λέγοντας: «Ἡ δεσποινὶς Τ... εἶναι ἀγαθὴ», ἀλλὰ μόνον «Ἡ δεσποινὶς Τ... εἶναι ὠραία, ἢ ἡ δεσποινὶς Ν... εἶναι ἄσχημος». Διὰ τοῦτο ὅπως ἀρέσκωμεν αὐτοῖς, καταγινώμεθα πᾶσαι μόνον εἰς τὸ νὰ φαινώμεθα ὠραῖαι καὶ οὐδὲν πλεον, μεταχειριζόμεναι χρόνον καὶ μέσα, ἅτινα ἂν καταναλισκώμεν εἰς κοινωφελῆ ζητήματα, θὰ εἴχωμεν χιλιάκις μεταβάλλῃ τὴν Γῆν!...

Ἐπιστολὴ δευτέρα.

Ἀγαπητῆ μου Οὐλῆ.

... Ναι φιλάτη, προτοῦ ὑπανδρευθῶμεν, ἀναζητοῦμεν εἰς τὸν μέλλοντα σύζυγόν μας προτερήματα πολλά, καὶ ἐν τῇ ἀπειρείᾳ μας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, γινόμεθα θύματα τῆς φιλοδοξίας μας καὶ τῆς ἀνοησίας μας, δυστυχῶς μὴ λαμβάνουσαι ὑπ' ὄψει τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ κεφάλαια αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ ἐπίκτητα, δηλονότι τῆς καταγωγῆς καὶ χρηματικῆς αὐτῶν καταστάσεως, δι' ὅπερ ὅσαι μὲν συζευχῶσι τοὺς πρώτους—καὶ τοιαῦτα συνήθως εἶναι αἱ ἀπλοῖκαι—ἀποκαθίστανται πᾶν βραδέως εὐτυχεῖς, ὅσαι δὲ τοὺς δευτέρους τούναντιον, διότι οὗτοι ἀναγκασμένοι ὄντες νὰ ὑποβάλωσι τὴν ἀλαζονείαν τῶν συζύγων αὐτῶν, αἵτινες πολὺ ὀλίγον καταγινομένης εἰς τὴν μετὰ τῶν συμβίων αὐτῶν ἀρμονικὴν καὶ εἰρηνικὴν συμβίωσιν, κρίνουν τὰ πάντα ἀντιθέτως ἐκείνων, καὶ ἐν τῇ μονοτονίᾳ αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν ἢ νὰ πουδραρίζωνται καλλωπίζονται καὶ ψιμμυθῶνται, ὅπως λατρεύονται ὑπὸ τῶν βλακωδῶν αὐτῶν συζύγων, οἵτινες πολὺ ταχέως μεταμέλονται, διότι ἔλαβον τοιαύτας ὡς συζύγους.

Ἐπιστολὴ τρίτη.

Ἀγαπητῆ μου Περσεφόνη.

Ἄφ' ὅτου ὑπήχθης εἰς τὸν συζυγικὸν δεσμόν,

πολλάκις μοι εἶπες, ὅτι «οὐδὲν ἀδικώτερον καὶ φοβερώτερον τοῦ ν' ἀγαπᾷ τις χωρὶς ν' ἀνταγαπᾶται». Βεβαίως, συμφωνῶ μὲ τὴν ἰδέαν σου, ἀλλ' ἐπίτραψόν μοι νὰ σοὶ παρατηρήσω, ὅτι πολὺ ὀλίγον σαφεῖς περὶ τῆς ἀγάπης ἰδέας ἔχει. Μολονότι δὲ πολὺ φοβοῦμαι νὰ θίγω τὸ θέμα τοῦτο, ἐν τούτοις θὰ προσπαθῶ νὰ σ' εἶπω, ὅτι μᾶλλον σοὶ εἶναι ὠφέλιμον.

Καὶ δὴ: Ὁ ἔρως, φιλάτη, εἶναι τὸ μεγαλύτερον πρὸς ἡμᾶς δῶρον τοῦ θεοῦ, ὅστις διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτὸ μᾶλλον τέλειον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, μείζων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγγέλου, ὃν πρὸς στιγμὴν ὑπεράνω καὶ ἑαυτοῦ ἔθηκεν, κατεβίβασεν αὐτὸν διὰ νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν μητέρα!

Ναι, ὅπως παράσχη ἡμῖν τὴν ἀποθείωσιν ταύτην τῆς καρδίας, τὴν ἀθανασίαν τῆς αἰωνίου τρυφερότητος καὶ τῆς ἠθικῆς διαδοχῆς, ὁ θεὸς φιλάτη, ἐδώρησεν ἡμῖν τὸν ἔρωτα. Ἐάν δ' ἐποίησε τοῦτον ὠραῖον, θελκτικὸν καὶ ἐπαγωγόν, ἔπραξε τοῦτο, ὅπως ἀρέσκει ἡμῖν καὶ οὐχὶ ὅπως μᾶς ἀπατᾷ, καὶ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἔθηκε τὸ λογικὸν μας ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τὴν καρδίαν ἐν τῷ στήθει... Ἐάν ταῦτα ἐγνώριζες, βεβαίως ἢ ἐκλογὴ σου θὰ ἦτο ἐπιτυχιστέρη καὶ ἤδη δὲν θὰ μεταμελήσο...

Ὁ ἔρως εἶναι ἀφετηρία πρὸς τὸ καθήκον. Ἦδη δὲ δὲν παρῆνευομαι διὰ τὸ πάθημά σου. Συνέλαβε χουσαλίδα διαβάτιδα, ἢ καρδία σου ἔλαβε ἄνοιαν τοῦ λογικοῦ, καὶ τοῦτο τῆς καρδίας σου, καὶ ἤδη ὁμοιάζει πρὸς πλοῖον νκυαγοῦν, οὐτινος ὁ κυβερνήτης ἀπώλεσε τὸ πηδάλιον!

Ἐν τέλει σὲ λυποῦμαι καὶ κλαίω, διότι μολονότι ὁ θεὸς μᾶς ἔδωκε μεγάλην καρδίαν καὶ ὀλίγον λογικόν, ἡμεῖς θέλομεν οὐτε que οὐτε νὰ μεγαλοποιήσωμεν τοῦτο καὶ νὰ μικρύνωμεν ἐκεῖνο πρὸς βλάβην ἡμῶν...

Ἀπάτη!

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ὄψιμα νὰ σὲ παρηγορήσω μένησο τῶν κάτωθι στίχων τοῦ σοφοῦ Οὐγγῶ.

Soyez comme l'oiseau, pose pour un instant

Sur des rameaux trop frêles,
Qui sent ployer la branche et qui chan-
te pourtant.

Sachant qu' il des iles.

Δανάη.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΩΜΑΤΑ

Αἱ γυναῖκες τὰ πάντα σοὶ ἐξομολογοῦνται, ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς ἔρωτάς των οὐδέποτε ὅμως τὴν ἡλικίαν των.

ΣΤΟ ΑΛΛΕΙΜΜΑΤΟΚΕΡΙ ΜΟΥ

Ἡ ἀνάμνησις εἶναι ἄνθος, ὅπερ ἀνευρίσκομεν πάντοτε εἰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς μας· εἴτε μεμαραμένον, εἴτε ξηρόν, μᾶς φαίνεται πάντοτε νέον καὶ εὖοσμον, ὡς τὴν πρώτην ἡμέραν καθ' ἣν ἐδρέψαμεν αὐτό.

❖❖❖❖

Ὁ ἔρως εἶναι ὁ μόνος θεὸς τοῦ Ὀλύμπου, ὅστις θαυματοουργεῖ ἀκόμη.

❖❖❖❖

Ἡ ψυχὴ, ἢ ἀγαπῶσα καὶ πάσχουσα μετέχει τοῦ θεοῦ· διάκειται εἰς τὴν αἰθεριωτάτην αὐτῆς κατάστασιν. Ὅστις δὲν εἶδε τὰ πράγματα τοῦτου τοῦ κόσμου καὶ τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ τὸ διπλοῦν τοῦτο φῶς τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ πάθους, δὲν εἶδε τίποτε ἀληθές καὶ δὲν εἰξεύρει τίποτε.

❖❖❖❖

Ἡ ἀρετὴ ὀφείλει νὰ ἔχη θρασυτητα καθὼς ἢ κακία.

❖❖❖❖

Ἡ φαντασία τῶν γυναικῶν ὁμοιάζει τὴν εὐκίνητον ἄμμον ἐπὶ τῆς ὁποίας τὰ πάντα ἐντυπώνονται καὶ ἐξαλείφονται εὐκόλως. Ὁ νοῦς των ὅμως ἀπ' ἐναντίας ἔχει τὴν ψυχρότητα καὶ τὴν σκληρότητα τοῦ μαρμάρου, εἰς ὃ ἡ γλυφίς εἰσχωρεῖ δυσκόλως, ἀλλ' ὅτι ἐγχαράσσεται, διαμένει αἰωνίως ἐγκεχαραγμένον.

❖❖❖❖

Αἱ συναναστροφῆς εἶναι στάδια εὐρύχωρα, ὅπου μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη καὶ μὲ τὰ ἄνθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, δίδει τις καὶ λαμβάνει μικροτάτας προσβολάς.

❖❖❖❖

Ἡ φαντασία ἔχει τὴν πῆσιν τοῦ ἀγγέλου καὶ τῆς ἀστραπῆς· διαβαίνει τὰ πελάγη, ὅπου μικροῦ ἐδέησε νὰ ναυαγήσωμεν· τὰ σκότη, ὅπου αἱ ἰπλάνας μας ἐξαφανίζονται, καὶ τὰ βάραθρα ὅπου ἡ εὐτυχία μας καταπίνεται.

❖❖❖❖

Οἱ κολυμβηταὶ οὐδέποτε λησμονοῦσι καὶ οἱ ἡγεμόνες πάντοτε λησμονοῦσιν, ὅτι εἶναι μικρότερος ὁ κίνδυνος νὰ παλαίη τις κατὰ τῶν κυμάτων ἢ ν' ἀφίνηται εἰς τὴν διάκρισιν αὐτῶν.

❖❖❖❖

Ἐάν ἡ εὐσέβεια ἀνατιβάξῃ τὴν ψυχὴν μας εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ ἔρως καταβιβάζει τὸν οὐρανὸν εἰς τοὺς πόδας μας.

❖❖❖❖

Ἡ φιλοδοξία κατατρώγει εὐκολώτερον τοὺς μικροὺς ἢ τοὺς μεγάλους, ὡς τὸ πῦρ πυρπολεῖ ταχύτερον τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ ἢ τὸ μέγαρον τοῦ πλουσίου.

Πόσα μοῦ φέρνεις στὸ μυαλὸ κερί μου ἀγαπημένον στὸ φτωχικὸ γραφεῖό μου σὺν στέκῃς ἀναμένο. Πόσα οὐράνια δνεῖρα πόσαις κρυφαῖς ἐλπίδες κάθε στιγμῆ μου φέρνουν ἢ γλυκεραῖς σου ἀχτίδες καὶ πόσαις λύπαις σκοτειναῖς ἢ φλόγα σου φωτίζει καὶ μὲ γυρίζει στὰ παλῆα, ἄχ! πόσα μοῦ θυμίζει... Καὶ ἅμα μ' ἀφήσης σκοτεινὰ καὶ ἀλλεῖμμα τελειώση ἔτσι καὶ ἡ ἐλπίδες μου, λέγω, γοργὰ πῶς σβύθουν καὶ μόνο τῇ σκιά τους στῆ μνήμη μᾶς ἀφίουν, ὡς ὅτου ἡ ζωὴ μας καθὼς ἐσὺ νὰ λυώση. . . . .

Ἐπροχώριον 1899.

Μίλων Βιτάλης.

ΓΛΥΚΟΣ ΠΟΝΟΣ

Γιατί αὐτὸς ποῦ σ' ἐπλάσε γιατί νὰ σὲ προικίσῃ,
μὲ τῆς ἠμορφίᾳς τῆ χάρι γιατί νὰ σὲ στολίσῃ;
Γιὰ νὰ μοῦ κάψῃς τὴ καρδιά θ' ἔρρω πῶς τὸ-
κάνει. |χει
Μὰ ὅσω κι' ἂν μὲ καίουνε τ' ἀγγελικά σου
κάλλη
δὲ θ' ἀγαπήσω ἄλλη.

Σῦρος 1900.

Μίλων Βιτάλης

ΕΥΧΗ

Πολλοὶ εὐχαῖς σοῦ στέλνουνε
καθένας ἀπὸ καί.
Μὰ ἡ δικιά μου ἢ εὐχὴ
ἢ πρὸ γλυκερὰ φιλάτη,
Εἶναι νὰ ζήσωμε μαζῆ
τῇ ψεύτικῃ αὐτῇ ζωῇ.

1900

Μίλων

Ἡ ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ

Ἡ ΜΗΤΗΡ

Στὸν οὐρανὸ παιδάκι μου ποῦ βλέπεις κεῖ ψηλά
Ἐκεῖ τὸν ἀδελφοῦλή σου ποῦ πῆγαν οἱ ἀγγέλοι
Γιατὶ μὲ τὴν μαμάκα του ἐφέρνετο καλά
Χωρὶς ποτέ του τὸ μικρὸ τῆ πίκρα τῆς νὰ θέλῃ.

ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ

Γιὰ νὰ μὴν ἔλθῃ ὁ ἀγγελος καὶ μένα νὰ σηκώσῃ
Ἄπ' τῆ δική σου τὴν γλυκιά μαμάκου ἀγκαλιά
Πέες μου ἀλήθεια, πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ σὲ θυμώσῃ
Κι' ἄς μείνω γὼ κοντὰ σὲ σὲ νὰ δέχωμαι φιλιὰ.

Βραῖλα 1900.

Mester-Manoles.

4 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ 4

Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΙΓΥΠΤΟΣ

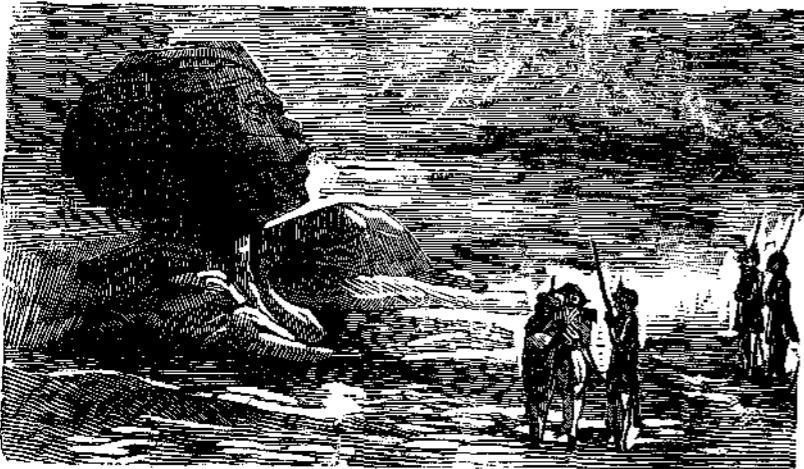
ΥΠΟ ΕΠΟΪΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΗΝ, ΕΜΠΟΡΙΚΗΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ

(Μετ' εικόνων)

(συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλον)

Εἰς εὐλίγη ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Μέμφιδος εὐρίσκονται αἱ περίφημοι πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, αἵτινες οὐσαι ἔργον τεσσαράκοντα ἤδη καὶ πλέον αἰώνων, ἐθεωροῦντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς τὸ πρῶτον τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου. Ἐὰν παρμεγέθη ταῦτα μνημεῖα τῶν αἰγυπτίων μοναρχῶν κεῖνται ἐπὶ γραμμῆς ἑβδομήκοντα καὶ τριῶν χιλιομέτρων μήκους καὶ σώζονται ἐτι ἐγδοήκοντα ἐξ αὐτῶν ὡς τεκμήρια ἀπὸ τῆς δόξης καὶ ἰσχύος τῶν τότε Φαραῶ. Ἡ μεγαλύτερα τῶν πυραμίδων τούτων, ἡ τοῦ Χέοπος ἔχει 147 μέτρα ὕψος, τὸ δὲ πλάτος ἐκάστης τῶν τεσσάρων αὐτῆς πλευρῶν 228 μ. καὶ 30 ἑκατοστά. Ἐὰν δέ, κατὰ τὸν Μάσπερον, ὑπολογί-

Η ΠΑΡΑ ΤΗ ΠΥΡΑΜΙΔΙ ΤΟΥ ΧΕΟΠΟΣ ΜΕΓΑΛΗ ΣΦΙΞ

σωμεν τὸν ὄγκον καὶ τὸ βάρος τοῦ ὕλικου αὐτῆς, θὰ ἴδωμεν, ὅτι οὐδεμία ἄλλη οἰκοδομὴ ἐν τῷ κόσμῳ δύναται νὰ παραβληθῆ ἢ πρὸς αὐτήν, καθόσον, ἐὰν θέσωμεν κατὰ σειράν τοὺς λίθους τῆς θὰ ἀποτελέσωμεν τὴν περίμετρον τῶν συνόρων τῆς Γαλιλαίας! Οὐδεὶς δύναται νὰ φαντασθῆ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔργου τούτου τῶν Αἰγυπτίων καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργατῶν, οὓς μετεχειρίσθησαν πρὸς ἀνέγερσιν τοσοῦτον κολοσσίου μνημείου, ἐὰν μάλιστα ἀναμνησθῶμεν, ὅτι τὰ σύγχρονα μηχανικὰ μέσα δὲν ἦσαν γνωστὰ τότε καὶ ὅτι ἐντελῶς ἠγγύου τὴν χρῆσιν τοῦ σιδήρου, ἀφοῦ τὰ πάντα ἐγίνοντο διὰ τῆς χειρὸς καὶ τῆς δυνάμεως τῶν βραχιόνων αὐτῶν.

Ὡς γνωστὸν, διὰ τὴν κατασκευὴν μόνον τῆς πυραμίδος τοῦ Χέοπος ἐργάσθησαν ἑκατὸν χιλιάδες ἐργάται διαρκῶς ἐργαζόμενοι ἐπὶ εἰκοσιπέντε ἔτη. Διὰ δὲ τὴν ἀνέγερσιν ἑτέρων ἑκατοντάδων τοιούτων ὑπὸ τῶν Φαραῶ, ὅσοιαι ἑκατοντάδες ἀνθρώ-

πῶν ὑπάρξεων δὲν ἀπτήθησαν; Γιγαντιῶδης ὄντως ἐργασία, ἀλλ' ἄγονος ὅλως τῇ ἀνθρωπότητι!

Ἡ ἀρχαία Αἰγύπτου βαθυδὸν ἐγένετο ἐστία ἀνθρωποπλημμύρας, ἣτις στενῶς περιέπτυσεν ἀπασαν τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου, ἡ δὲ ἀπέραντος ἀμύδης ἑκτασις μετεβλήθη εἰς εὐφοροτάτας ἐπαρχίας καὶ κήπους, οἵτινες καλλιεργοῦντο ἀκαταπαύστως καὶ παρήγαγον πλουσιωτάτας ἐσοδείας. Νομίζεται δέ, ὅτι ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν Φαραῶ ἡ κοιλάς αὐτῆ τοῦ Νείλου εἶχεν ἐπιφάνειαν ἕως εἰκοσιν ἑκτομμυρίων πῆγγων, καλλιεργουμένων ὑπὸ δεκαπέντε ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων.

Οἱ πρὸς κατασκευὴν τῶν πυραμίδων τούτων μεταχειρισθέντες ὀγκόλιθοι ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἐκεῖθεν τοῦ Νείλου εὐρισκομένων λατομείων, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ πλευρᾶς καὶ μετεκομίζοντο διὰ πλοιαρίων ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ, ὁπότεν διὰ σχεδίας κατασκευασθείσης εἰς διάστημα δέκα ἐτῶν, μετεφέροντο ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας. Τὰ παλαιὰ ταῦτα λατομεῖα, ἐξ ὧν ἐλάμβανον τοὺς λίθους εἰσὶν ἀνεξάντλητα καὶ ὑπάρχουσιν ἐτι καὶ σήμερον ἀπλήθι δὲ ἐπίσκεψις τοῦ Τουράχ, ἐπου βλέπει τις τὰς προαιωνίους ταύτας ἐργασίας ἐπὶ τῶν κατωφερειῶν τῶν ὄρεων Μουκάταμ, πρὸς νότον τοῦ Καΐρου, δίδωσιν ἀκριθῆ ἰδέαν τοῦ τρόπου τῆς ἐργασίας τῶν ἀρχιτεκτόνων τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου. Τὸ γε νῦν ἔχον ἐντεῦθεν λαμβάνονται οἱ ἀναγκαῖοι οὖντες λίθοι διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν νεωτέρων μεγάλων οἰκοδομῶν καὶ κτιρίων. Ἄλλοτε οἱ λίθοι οὗτοι μετεκομίζοντο ἐπὶ τοῦ τόπου τῶν πυραμίδων δι' ἐξευγμένων ἀνθρώπων εἰς ἑλυθρα τεθειμένα ἐπὶ κινητῶν τροχῶν.

Οἱ διάσημοι Λέφιος καὶ Ἐλκᾶμ καὶ ἄλλοι τινες σοφοὶ κατάρθωσαν νὰ ἀνακαλύψωσι τὸν λόγον τῆς κατασκευῆς τῶν πυραμίδων. Μόλις ἀνερχομένου Φαραῶ τινος ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἤρχιζεν οὗτος τὴν κατασκευὴν τοῦ μονοκωλείου του.

Καὶ κατὰ πρῶτον ἀνεγείρετο εἶδος οἰκοδομῆς στενῆς καὶ περιωρισμένης, ἥτοι μικρὰ πυραμῖς μετὰ πλευρῶν σχεδὸν εὐθείων ἐφ' ὧν ἐτίθετο αἰχμηρὰ βάσις πρὸς τὸν οὐρανὸν διήκουσα καὶ εἶτα περιέβαλλον τὴν οἰκοδομὴν ταύτην κανονικῶς καὶ συμμετρικῶς δι' ὀγκολίθων κατὰ μέτρον διαβαθμικόν, ἥτοι ἤρχιζον μετὰ μεγάλων λίθων ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἐπροχώρουσαν κατὰ σειράν μικροτέρων λίθων καὶ κατέληγον εἰς τὴν κορυφὴν μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀναλογίας. Ἐννοεῖται, ὅτι ἐκάστη πλευρὰ τῆς πυραμίδος ἀποτελεῖται ἐσῶθεν ἐκ πολλῶν ὁμοίων σειρῶν ὀγκολίθων, ὧν ἡ ἐξωτερικὴ μόνον κατασκευάζετο μετὰ λίθων λείων καὶ εἰς ἄκρον κανονικῶν καὶ συμμετρικῶν διὰ τὴν ὅσον ἐνεστι λαμπροτέρων θείαν καὶ μορφῆν. Ἄπασαι αἱ πυραμίδες ἔχουσι στοὰς καὶ μικροὺς θαλάμους ἐσῶθεν, ἡ δὲ πρὸς ταύτας εἴσοδος κεῖται πάντοτε πρὸς τὴν βόρειον πλευράν.

Ἄπασαι αἱ εὐρεθεῖσαι ἐν Αἰγύπτῳ ἐπιγραφαί,

εἰκόνας καὶ κείμενα, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ εὐρεθὴ νεκροπολις τῆς Μέμφιδος ἐμφαίνουσιν, ἐτι ὁ λαὸς, ὅστις κατέφυκε τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Φαραῶ, εἶχε πολὺ ταχέως φθάσει εἰς ὀψιστον βαθμὴν πολιτισμοῦ. Πάντες οἱ κορυφαῖοι αἰγύπτιοι ἦσαν οἰκονομοὶ, φιλέπονοι, γεωργοὶ καὶ κάλλιστοι κτηνοτρόφοι. Κατεῖχον γαῖας ἐκτετατάς, ἐκαλλιεργοῦσαν παντοῖους δημητριακοὺς καρποὺς καὶ τὸν κάπνον καὶ διετήρουσαν ὅλα τὰ εἶδη τῶν

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΙ ΦΟΙΝΙΚΕΣ

οἰκιακῶν ζώων. Ἡ γεωργία εὐρίσκετο, ὡς γνωστὸν, τότε, εἰς τιμητικὴν περιοχὴν, καθόσον οἱ εὐγενεῖς καὶ πλούσιοι αἰγύπτιοι ἐργάζοντο προσωπικῶς εἰς τὰς γαῖας τῶν, οἱ ἴδιοι ἐθροσκον τὰ ποίμνια τῶν καὶ περιέφερον ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς ταῦτα, ὅπως πᾶσι καὶ βυθίζουσι τοὺς σπόρους οὓς ἐσπείρουσαν ἐντὸς τοῦ ὕψους ἐδάφους.

Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τὸ ἔθλον δὲν εἴλεπε καὶ κατασκευάζον δι' αὐτοῦ πλοιαρία, οὐ μόνον διὰ τῆν μεταφορὰν τῶν προϊόντων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἄλιαν, διότι ὁ ποταμὸς ἦτο λίαν ἰσχυροφύρος καὶ τὰ πέραν αὐτοῦ κατακοῦντο, ὡς προείπαμεν, ἀπὸ ποικίλα πτηνά. Οἱ πλούσιοι εὐγενεῖς διετήρουσαν ἐργάτας, οἵτινες κατεγίνοντο εἰς ποικίλας βιομηχανικὰς τέχνας, ἥτοι εἰς τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, ὕλοποιαν, ξυλουργικὴν καὶ λεπτουργικὴν, ὑφαντουργίαν, κατασκευὴν τοῦ ἐν κάπνον χάρτου κτλ. εἶχον δὲ καὶ ἀρτοποιούς, μαγείρους καὶ ζαχαροπλάστας.

Ὡς φαίνεται δὲ, ἐπειδὴ ἐπλεόναζον αἱ χεῖρες, οἱ Φαραῶ μετεχειρίζοντο αὐτὰς ἕως πρὸς κατασκευὴν τῶν πολυέτων καὶ κολοσσίων ἔργων τῶν πυραμίδων, διὰ νὰ μὴ ἀφίνοι τὰς εἰς τὴν ἀργίαν καὶ ἐκνηρίαν, ἐξ ὧν τοσαῦτα δαινὰ ἐν ταῖς κοινωνίαις ἐπέρχοντο.

Ὁ Νεῖλος καὶ αἱ διώρυγες αὐτοῦ ἐχρησίμευον κατὰ τὰς πρώτας δυναστείας, ὅπως καὶ σήμερον, ὡς τὰ μόνον φυσικὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν διαφόρων πόλεων καὶ χωριῶν τῆς Αἰγύπτου. Ἄπας δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος ἔγαμε τότε πλοιαρίων, ποικίλων εἰδῶν καὶ σχημάτων, δι' ὧν ἐταξείδιον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον τῆς χώρας ταύτης καὶ μετέφερον τὰ προϊόντα ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ τοῦ Δέλτα εἰς τὴν Μέμφιδα. Ἴδαν δὲ φαντασθῶμεν τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων καὶ τοῦ πλοιαρίων στρατοῦ, ὅστις ἐφύλαττε τὴν πόλιν, ὡς καὶ τὸ σπῆνος τῶν ἐργατῶν, οἵτινες κατεγίνοντο εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῶν πυραμίδων, τῶν γῶν καὶ τῶν γιγαντιῶδων σφίγγων ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου, ὅα λάθωμεν ἰδέαν τῆς καταπληκτικῆς ἐκείνης ἀνθρωπίνης κινήσεως. Τὸ πλοιαρίον τῶν ἐκινούντων δι' ἰστιῶν ἀντὶ δὲ πηδαλίου μετεχειρίζοντο κώπην κινουμένην ὑφ' ἐνὸς ἀνθρώπου.

Κατὰ τοὺς πρώτους ἐκείνους χρόνους ἐν δέμα καλῶμεν ἐχρησίμευον πολλάκις ὡς μέσον μεταφορᾶς τῶν κατοίκων ἀπὸ τινος σημείου εἰς ἕτερον, ὅπερ χαρακτηρίζει τὴν ἀπλοϊκότητα καὶ τὴν φυσικὴν ιδιότητα τῶν τότε ἀνθρώπων.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ τέχναι ἐξίκαντο εἰς μέγιστον βαθμὴν πρόδου καὶ ἀναπτύξεως. Οὕτως ἡ ἀστρονομία ἐποίησατο σπουδαίας ἀποκαλύψεις ἐκάστη δὲ τῶν τεσσάρων προσόψεων τῶν πυραμίδων εἶναι ἐστραμμένη πρὸς ἕκαστον τῶν καιρικῶν σημείων, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται, ἐτι οἱ ἀρχιτέκτονες τότε εἰργάζοντο ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς ἀστρονομίας. Ἄπασα ἡ χώρα ἦτο κανονικῶς διηρημένη εἰς διοικητικὰ τμήματα, ἔχοντα ἕκαστον ἀπὸ ἑνα διοικητὴν, τακτικοὶ δὲ εἰσπράκτορες περιήρχοντο ταῦτα καὶ εἰσέπραττον τοὺς φόρους. Ἐκαστὸς δὲ δήμαρχος ἐκάστου χωρίου ἦτον ὑπέλογος διὰ τὴν ἀναλογίαν ἐκάστου κατοίκου. Ἐν γένει δ' ὑπήρχε τότε τοιαύτη διοικητικὴ τάξις καὶ οἰκονομικὴ διοργάνωσις, οἷα μόνον εἰς πεπολιτισμένας καὶ τελειοποιημένας κοινωνίας ἀπαντᾶται. Ὁ κληρὸς, ὅστις ἐκέκτητο μέγιστην παρὰ τῷ λαῷ ἐπιφροσὴν, ἦτο πλουσιώτατος καὶ κάλλιστα μεμορφωμένος καὶ παπαιδευμένος, ὁ δὲ βασιλεὺς Φαραῶ ἐθαύσειεν ὡς ἀπόλυτος κύριος διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, ὡς διάδοχος τῶν οὐρανίων θεῶν, ὡς υἱὸς καὶ εἰκὼν τοῦ Πά, τοῦ θεοῦ τοῦ ἡλίου. Περιεστοιχίζετο δὲ ὑπὸ πολυαριθμῶν ἀκολουθίας, ἣτις περιελάμβανε τοὺς μυστικοσυμβούλους, τοὺς κλειδοῦχους, μαγιστᾶνας, θησαυροφύλακας, στρατηγούς καὶ ἀρχηγούς τοῦ πολέμου, τοὺς διοικητὰς τοῦ χαρμίου κτλ. Αἱ θυγατέρες τῶν Φαραῶ ὑπανδρεύοντο μετὰ τῶν μεγαλειτέρων προσωπικοτήτων τῆς Αἰγύπτου, ἰδίᾳ δὲ μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων λειτουργῶν τοῦ κράτους.

(Ἔπεται συνέχεια).

Ο ἰατρός (μετὰ θυμοῦ ἐγείρεται). Τότε κύριοι, εἶμαι περιττός καὶ ἀπέρχομαι.

Ο μικρὸς ὑποκόμης (μετὰ θάρρους κλείει τοὺς ὀφθαλμούς καὶ πίνει).

Ο δεῦτερος μάρτυς. Αἶ, πῶς αἰσθάνεσαι;

Ο μικρὸς ὑποκόμης Καλεῖτερα.

Ο ἰατρός. Ἐμπρός, ἄλλο ἓνα κονιάκ.

Ο πρῶτος μάρτυς. Τώρα μάλιστα, καλὰ λέγουν, οἱ ἰατροὶ εἶναι πάντοτε παρήγοροι κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς...

Ο μικρὸς ὑποκόμης (ἀγριεύων). Τί εἶπατε; λοιπὸν θ' ἀποθάνω;

Οἱ λοιποὶ ταῦτοχρόνως. Ὁχι ἀδελφέ, ἡ ὁμιλία τὸ φέρει οὕτως.

Ο μικρὸς ὑποκόμης (μετὰ μικρὰν σιωπὴν). Τώρα εἶμαι καλεῖτερα. Δότε μοι τὴν φιάλην. (Λαμβάνει αὐτὴν διὰ τῆς βίας καὶ πίνει ἀρκετόν).

Ο πρῶτος μάρτυς (πρὸς τὸν ἀμαξηλάτην). Στόπ ἐφθάσαμεν.

Ο δεῦτερος μάρτυς. Ἰδοὺ καὶ οἱ ἀντίπαλοι μᾶς περιμένουν.

(Κατέρχονται ὄλοι καὶ χαιρετῶνται).

Ο μικρὸς ὑποκόμης (τρικλύζων). Ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι αὐτός; Δότε μοι τὸ ξίφος.

Ο πρῶτος μάρτυς. Δόξα σοι ὁ θεός, ἔκαμε θάρρος, δὲν θὰ μᾶς ἐντροπιάσῃ.

Ο δεῦτερος μάρτυς. Ἐμέθυσε ἀπὸ τὴν λιποθυμία καὶ νὰ τὸν προσέχωμεν.

Ο ἰατρός (κατ' ἴδιον). Δὲν ἐγγυώμαι.

Ο μικρὸς ὑποκόμης. Τώρα θὰ ἰδῆτε. (Ἀπευλῶν). Ποῦ εἶναι αὐτός ὁ ἀτιμὸς! τώρα θὰ ἰδῆτε. Μὲ ἐνομίσατε δειλόν! Τὸ ξίφος δότε μοι τὸ ξίφος (τρέχει πρὸς τοὺς μάρτυρας καὶ μόλις συγκρατεῖται, τρικλύζων).

Ο πρῶτος μάρτυς. Τώρα, ἀμέσως, μὴ βιάζεσθε, φίλε μου, χρειάζεται καὶ κάποια ψυχρότης.

Ο δεῦτερος μάρτυς. Ἰδίως ὑπομονή.

Ο ἰατρός. Ὑπομονὴ καὶ θάρρος.

Ο μικρὸς ὑποκόμης (οὔτινος ἢ γλῶσσα ἀρχίζει νὰ ψευδίζῃ). Ὑπομονή, ναί, πομνή, θάρ-θαρ-θάρ-ρός-ρος.

Οἱ μάρτυρες ἀλληλοπαρητροῦντες μετ' ἐκπλήξεως πλησιάζουν τὸν ἰατρόν, ὅστις τοῖς λέγει.

Ο ἰατρός. Θὰ ἦναι δολοφονία πρέπει νὰ τὸν ἀπομακρύνωμεν καὶ νὰ δικαιολογήσωμεν τὸ πρᾶγμα, ὅτι ἠσθένησεν ἐκτάκτως.

Ο πρῶτος μάρτυς. Ἀδύνατον, ἰατρέ, θὰ ἐκτιθῶμεν φρικωδῶς.

Ο δεῦτερος μάρτυς. Τί αἰσχος, ἀτιμωτάτη ὑποχώρησις καὶ αἰσχροτάτη ἀδυναμία.

Ο μικρὸς ὑποκόμης (ἐκβάλλων τὸ φόρεμά του). Ἐμπρός τί βραδύνωμεν, τὰ ξίφη. (Καὶ ἐνῶ ἀδημονεῖ, πλησιάζουσι τούτους οἱ ἀντίπαλοι μάρτυρες, οἵτινες ζητοῦσι συγγνώμην,

ἐκ μέρους τοῦ πελάτου των, ὅστις ἀσθενήσας δὲν ἦλθεν ἐκεῖ).

Ο πρῶτος μάρτυς (πρὸς τὸν ὑποκόμητα). Ο ἀντίπαλός σας δὲν ἦλθε καὶ ζητεῖ συγγνώμην. Ἐπομένως ἡ μονομαχία ματαιοῦται.

Ο μικρὸς ὑποκόμης. Πῶς ἀλήθεια! δὲν ἦλθεν. Λοιπὸν δὲν εἶναι ἐδῶ;

Ο δεῦτερος μάρτυς. Ὁχι! τὴν τελευταίαν στιγμὴν ζητεῖ συγγνώμην.

Ο ἰατρός (εὐχαριστημένος). Τί εὐτυχία! Σωτηρία ἐκ θαύματος!

Ο μικρὸς ὑποκόμης (μετὰ μικρὰν σκίψιν). Ὁχι, δὲν δέχομαι συγγνώμην. Θὰ μονομαχήσω!

Ο πρῶτος μάρτυς (συγκρατῶν αὐτόν). Ἀφοῦ ὁ ἀντίπαλός σου δὲν ἦλθε, μετὰ ποίου θὰ μονομαχήσῃς;

Ο μικρὸς ὑποκόμης. Μὲ τοὺς μάρτυράς σου.

Ο ἰατρός (βλέπων περιπλοκάς). Καλῶς μὲ τοὺς μάρτυράς σου. Πηγαίνωμεν τώρα νὰ κανονίσωμεν τὰ τῆς νέας μονομαχίας καὶ αὐριοῦν τὸ πρῶτὸ ἐπανερχόμεθα.

Οἱ μάρτυρες. Βεβαίως, βεβαίως.

Ο μικρὸς ὑποκόμης (πεισθεῖς). Πολὺ καλὰ, πηγαίνωμεν.

(Ἐνῶ δ' ἐτοιμάζονται ν' ἀπέλθουν, οἱ ἀντίπαλοι μάρτυρες συνομιλοῦν κατ' ἴδιον οὕτως):

— Τί λέων! τί ἀτρόμητος μονομάχος! τί θὰ ἐπαθάνειν ἐάν ἤρχετο ὁ ἰδικός μας!

— Ἀληθῶς! μὲ τί κόπον τὸν συνεκράτησαν οἱ ἄνθρωποι του!

— Λέων! ἀληθῆς λέων εἶναι οὗτος, φίλε μου. Καὶ οὕτω πάντες ἀπήλθον ἐκεῖθεν, εὐχαριστημένοι, θεῖα ὁμῶς συνάρσει!

Ροῦς.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

— Ἐγγράμματός τις κύριος, περιελθὼν εἰς κρῖσιμον θέσιν ἐνεκεν ὀικονομικῶν δυσχερειῶν, παρουσιάσθη παρά τινι τοκογλύφῳ ὅπως τῷ ζήτησιν θέσιν.

— Τί ἐπάγγελμα μετέρχεσθε; τὸν ἐρωτᾷ.

— Καθηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

— Καὶ γνωρίζετε νὰ γράφετε καὶ τὰ ἀναγινώσκετε;

— Διάβολε! τί ἄλλο θέλετε; ἀφοῦ εἶμαι καθηγητὴς!...

Ο τοκογλύφος τοῦ εἶδει μίαν δυσανάγνωστον ὑπογραφὴν συναλλαγματικῆς νὰ ἀναγνώσῃ, ἣν ὁ καθηγητὴς ἀδυνατεῖ νὰ εὕρῃ.

— Δὲν μοῦ κάμνετε, τῷ λέγει....

Ἐν τινι βαγονίῳ τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς— Λαρίσης εἰσέρχεται Κύριος τις φέρων ὀγκοδέστατον δέμα, καὶ τοποθετεῖ αὐτὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ παρακειμένης Κυρίας.

— Μά, Κύριε, τῷ λέγει αὐτὴ ἀμέσως στενωχωρηθεῖσα, ἐννοεῖτε νὰ ἀφήσῃτε αὐτὸ οὕτω πλησίον μου, καὶ νὰ νομιζῶσιν ὅτι εἶναι ἰδικόν μου, καὶ ὅτι ἐγὼ φέρω μαζὺ μου τοιαῦτα δέματα;

— Ἀ! ὄχι, ποσῶς, Κυρία, οὔτε πλησίον σας ἐγνοῶ νὰ τὸ ἀφήσω, οὔτε ὅτι εἶναι ἰδικόν σας.

— Τότε θέσατέ το ἀπ' ἐκεῖ, διατί τὸ ἔχετε πλησίον μου;

— Διὰ νὰ μὴ νομίσῃ ὁ κόσμος ὅτι εἰσθε ἰδική μου... τὸ δέμα μᾶς χωρίζει.

.....

Ο κύριος Κ... περιέπεσεν ἐσχάτως εἰς ὀικονομικὰς δυσχερείας.

Ἀδημονῶν δὲ νὰ πληρώσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπηρετῶν του ἀπέπεμπεν αὐτοὺς προφασιζόμενος, ὅτι δὲν ἐκτελοῦσι καλῶς τὴν ὑπηρεσίαν των.

Εἰς τούτων πονηρότερος τῶν ἄλλων, προλαβὼν τῷ λέγει:

— Κύριε, θὰ σᾶς ἐγκαταλείψω.

— Διατί! ἀφοῦ τόσον καλῶς ἐκτελεῖς τὴν ὑπηρεσίαν σου;

— Τὸ πιστεύω, Κύριε, ἀλλὰ σεῖς δὲν ἐκτελεῖτε τόσον καλὰ τὴν ἰδικὴν σας.

Μεταξὺ δύο συνευθυμούντων.

— Ἐ! πηγαίνωμεν Κώστα;

— Ναί, πηγαίνωμεν...

— Μ' ἐξάλισεν ἡ μπύρα...

— Ναί καὶ ἐμένα...

— Δὲν κτυπᾶς νὰ πληρώσωμεν;

— Ναί, ἀμέσως... (χασμουρίζεται).

— Ἐ! πᾶμε;...

— Πᾶμε...

— Στάσου νὰ πληρώσω...

— Ὁχι, ἐγὼ θὰ πληρώσω...

Ἀμφότεροι παρατηροῦσι τὸν οὐρανὸν καὶ προσποιούνται ἀδιαφορίαν:...

— Ἐ! πλήρωσες;...

— Ἀμ! δὲν μ' ἄφησες...

ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΑΙΔΙΚΑ

Ο Ἀνδρέας ἀναγινώσκει καὶ σφάλλει εἰς τὸν τονισμόν.

— Ἐ! Ἀνδρέα, τῷ λέγει ἡ παιδαγωγός, ποῦ μεγαλόνομεν τὴν φωνήν;

— Ὅταν βγαίνομεν ἐξω, ἀπαντᾷ ὁ παῖς.

Εἰς τὴν γεωγραφίαν ὁ ἐπιοετὴς Πέτρος,

— Ἡ Γῆ τὴν ὀποιαν κατοικοῦμεν πῶς λέγεται;

— Σφαῖρα.

— Καὶ εἰς τί διαιρεῖται ἡ Γῆ;

— Εἰς ἑξῆς καὶ εἰς θάλασσαν.

— Ποῖα εἶναι μεγαλητέρα, ἡ ἑρὰ ἢ ἡ θάλασσα;

— Ἡ ἑρὰ, διότι ἡ ἑρὰ ἔχει πολλὰς οἰκίας, ἐνῶ ἡ θάλασσα ἔχει ὀλιγώτερα πλοῖα.

Ο Τάκης ἐξετάζεται ἀριθμητικῶν.

— Δύο καὶ ἓνα, πόσα κάμνουν μικρὲ;

— Τρεῖς....

— Πέντε καὶ τέσσαρα;

— Ἐννέα.

— Δέκα καὶ ὀκτώ;

— Δεκαοκτώ.

— Δέκα καὶ δύο

— Δώδεκα.

— Πῶς τὰ εὕρισκεις;

— Μοῦ τὰ λέγει ὁ Περικλῆς.

Εἰς τὴν ἱστορίαν.

— Τί ἦτο ὁ Ὀμηρος, Κωστάκη;

— Ποιητὴς.

— Καὶ τί ἄλλο;

— Τυφλός.

— Καὶ τί ἔκαμνε;

— Τυφλὰ ποιήματα.

Αύστηρά κυρία.

— Κύτταξε, κακομοίρα, μὴν ανοίξεις τὸ ντουλάπι καὶ φᾶς τίποτε, διότι ἀμέσως θὰ σὲ διώξω. Ξεύρεις, δὲν τὰ φυλάω διὰ τὴν ἀφεντιά σου.

— Τὸ ξεύρω, τὸ ξεύρω, Κυρία, πῶς τὰ φυλάω διὰ τὸν ἑαυτὸ σου, δὲν θὰ πειράξω τίποτε.

— Καὶ πῶς τὸ ξεύρεις σὺ, πῶς τὰ φυλάω διὰ τὸν ἑαυτὸν μου;

— Νά, δὲν τὸ βλέπω; ἀπὸ τὸ πάχος ποῦ ἔχεις, Κυρία.

— Νά βασκαθῆς, ἀσχημομοῦρα, καὶ ἀφοῦ σὺ καταλαβαίνεις πῶς ἀπὸ τὰ φαγητὰ παχαίνουν, δὲν μᾶς λές, ἀπὸ τί ἀσχημιζοῦν καὶ ἔγεινες ἔτσι, κουτομῆτα;

— Ἐγώ, Κυρία; ἢ τοῦ λόγου σου;

— Παμπόνηρη, γιὰ σένα ὀμιλῶ.

— Ἄμ δὲν τρώγω, ἐγὼ καλὴ κυρία, ἀφοῦ δὲν μ' ἀφίνεις τίποτε.

— Νά, σὲ καλὸ σου, νὰ πάρης κάστανα, ἐπουθὰ σ' ἀφήσω νὰ τρώγῃς ὅ,τι θέλεις.

— Καλὰ, Κυρία, εὐχαριστῶ, καλὸ μοῦ κάνεις, νὰ μὴ γίνω καὶ ἐγὼ ἔτσι σὰν καὶ σὺ.

Εἰς τὴν γραμματικὴν ὁ Γεωργάκης.

— Ξεύρεις, σὺ νὰ μᾶς εἴπῃς τί ὄνομα εἶναι ὁ ἄνθρωπος.

— Ἀρσενικόν.

— Καὶ ἡ γυνή;

— Ἐηλικόν . . .

— Πῶς τὸ καταλαμβάνεις;

— Ἀπὸ τὸ φόρεμα.

— Ὁ Ἀρτέμις εἰς τὴν φυσικὴν.

— Εἰπέ μας Ἀρτέμι, τί λέγεται Φυσικὴ;

— Ἡ ἐξέταση ἀντικειμένων τῆς φύσεως.

— Κάλλιστα! καὶ τί εἶναι ἡ φύσις;

— Περιοδικὸν εἰκονογραφημένον μὲ εἰκόνας καὶ πολλὰ ἀστεία.

— Περιφῆμα! . . .

— Νίκο. Πόθεν γίνεται ὁ ἄρτος;

— Ἀπὸ τὸ ἀλεύρι.

— Καὶ τὸ ἀλεύρι;

— Ἀπὸ τὸ σιτάρι.

— Καὶ τὸ σιτάρι;

— Ἀπὸ τὴν γῆν.

— Μπράβο, καὶ ἡ γῆ;

— Ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Εἰς τὴν κατήχησιν.

— Φίφε, πῶς ἐπλάσεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον;

— Καθ' ὁμοίτητα αὐτοῦ.

— Τὴν γυναῖκα; ἐρωτᾷ παριστάμενος κύριος.

— Καθ' ὁμοίτητα τῆς Ἀφροδίτης.

— Τῆς Ἀφροδίτης; τί λέγεις ἐκεῖ; ἄμ πῶς; διατί;

— Μάλιστα, ἔτσι ἔλεγε χθὲς τὸ βράδυ ἡ μαμιά.

πῶς ὁμοιάζει τῆς Ἀφροδίτης.

— Ἰωάννη ποῦ δῦει ὁ ἥλιος;

— Πρὸς δυσμάς.

— Καὶ ποῦ ἀνατέλλει;

— Πρὸς ἀνατολάς.

— Καλὰ, καὶ ἡ σελήνη;

— Πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον.

— Καὶ οἱ ἀστέρες, ἐρωτᾶται ὑπὸ τινος.

— . . . εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον.

Ὁ Ραοῦλ εἰς τὴν ζωολογίαν.

— Τὰ θηρία πόσους πόδας ἔχουσι;

— Τέσσαρας καὶ διὰ τοῦτο λέγονται τετράποδα.

— Ὁ ἄνθρωπος τί ζῶον εἶναι;

— Δίπουν, διότι ἔχει δύο πόδας.

— Καλὰ. Γνωρίζεις καὶ ἄλλα δίποδα ζῶα;

— Μάλιστα, τὸν πατέρα, τὴν μητέρα, τὸν Κῶσο . . . ἔσας . . .

Εἰς τάφον ἀρτοποιοῦ

Τὸν ἄρτον, τὴν ζωὴν αὐτὴν τὴν μόνην τοῦ ἀνθρώπου

Ἐποίησαν, φίλοι, πάντοτε μετὰ μεγάλου κόπου.
Τὸν ἄρτον πλὴν ἀπώλεσα, κ' ἐδῶ ὑπὸ τὸ χῶμα
Ἀναπλώ τὸν κλίβανον καὶ τῶν ὀπτῶν τὸ χρῶμα!
Πόσοι ἀμνοὶ καὶ ὄρνιθες παρίσταντο ἐμπρὸς μου!
Πόσοι παχεῖς ἀλέκτορες τοῦ ἀδηφάγου κόσμου.
Πόσον ἄβρα καὶ ῥόδινα καὶ τὰ ἀμνία ἦσαν
Ὡν κ' εἰς τὸν τάφον μου, ἐδῶ δὲν λησμονῶ τὴν κνίσσαν!

Ἄλλ' ἤδη, διαβάτα ρου, κείμεν ἐντὸς μνημείου
Τὸ τέρμα φθᾶς τοῦ πάντοτε πολυπαθοῦς μου βίου.
Ναί, ὁ δοτὴρ ἐγὼ ζωῆς ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων
Ζωὴν γλυκεῖαν ἔδωκα ὑπὸ αὐτὸν τὸν τόπον!

Εἰς τάφον κριτοῦ ποιητικῶν ἀγωνιστῶν

«Μὴ κρίνετε ἴνα μὴ κριθῆτε.»

Εἰς σκίμποδα καθήμενος ἐν μέσῳ χειρογράφων
Τὰς χεῖρας στηριζόμενος ἐγὼ ἐπὶ κροτάφων
Τοὺς ποιητὰς εὐκαίρον... ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
Ἐθράβεον ποιήματα πολλὰ ἐκ τῶν χειρίστων
Τὴν κρίσιν φέρων πάντοτε ἐκ τῆς ὀργῆς ἀσχάλλων
Εἰσηκουόμην πα μ ψ η φ ε ι, θερμῶς παρὰ τῶν ἄλλων.

Πολλοὶς τὴν δάφνην εἶδον ἀειθαλῆ ἀλλ' ὄμως
Ὁ πέλεκυς τῆς κρίσεως ἐδίχασεν ὡς νόμος. . .
Τώρα δὲ δεῖ καὶ τὸ πλεῖστον ὄσους κρίνας
Ἐντὸς τοῦ τάφου κεφαλὴν ἀπηυδημένην κλίνας
Τὴν κρίσιν ἀνωθεν δεξιῶν θά λάβω εἰς κευθμῶνας;
Ὡ! θὰ κριθῶ ὡς ἐκρινα ποιητικὸς ἀγῶνας; . . .
Πλὴν φεῦ! εἰς μέγας ποιητῆς ἐξ οὐρανῶν ἐτάζει
Καὶ ὡς ἀδέκαστος κριτὴς τοὺς κρίνοντας δικάζει.
Ἰλεως ἤδη, ὦ Θεέ, γενοῦ μοι μὴ θελήσης
Τὸν κρίναντα τοὺς ποιητὰς, Κριτὰς νὰ τιμώρησῃ!

Ἀλέξανδρος Γ. Γιακουμίδης

Ἐν τῷ περιπάτῳ.

— Δὲν μοῦ λές, Λίτσα, πῶς σοῦ φαίνομαι, εἶμαι καλὴ;

— Πῶς; καλὴ εἶσαι.

— Ὁραία;

— Καὶ ὄραία.

— Στέκω καλὰ;

— Καλὰ στέκεις, σὰν φιγουρίνη.

— Ἄμ ἡ μὴτέρα μου, τὴν ἀλήθειαν ἴπες μου, πῶς σοῦ φαίνεται;

— Αἶ, αὐτὴ εἶναι ὀλίγο μεγάλη.

— Αἶ, μὰ εἶναι τῆς μόδας.

— Καὶ τῆς μόδας δὲν τῆς βγάζουμε ἡμεῖς;

— Καλὰ λές, χαῖρε λοιπόν.

— Εἰς τὸ καλὸ (κατ' ἴδιαν) τέρας!

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΚΟΠΤΙΚΑ

Εἰς ΠΑΝΤΟΙΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

(Ἐστάλησαν μετ' ἄλλων εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Φιλαδέλφειον ποιητικὸν διαγωνισμόν τοῦ ἔτους 1892).

Εἰς τάφον ἱατροῦ.

Ἐν τῇ ζωῇ λαμπρὸς ποτε καὶ ἐξοχότης ἤμην
Ἀφήσας λιαν εὐφημῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μνήμην
Κατήλθον νῦν ὑπὸ αὐτὸ τὸ πρὸ ποδῶν σου χῶμα
Ὁσκυρδεῖας μου δεινῆς κλείσας προῦρως τ' ὄμμα.
Τοὺς ἀσθενεῖς μόν προσπαθῶν νὰ σώζω ἐξ ὀδύνης
Διέτασσον καθάρσιον ἢ κόκκους ἐκ κινίνης.
Αἰ συνταγαί μου αἰ σοφαὶ ζωὴν αὐτοῖς γλυκεῖαν
Παρέχουσι, ἐπανέφερον τὴν πρώτην τῶν ὑγείαν.
Ὡ, πάντοτε ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ θανασίμου πάλης
Τοὺς ἔσωζ' ἐγκαιρὸς σταγῶν ρευστοῦ ἐκ τῆς φιάλης
Πλὴν ἂν διὰ πολυειδῶν φαρμάκων μου, ποικίλων,
Ἐβῶσα πλεῖστον τῶν ἐχθρῶν, καὶ πλεῖστον ἐκ τῶν φίλων,

Δὲν ἐδυνήθη φάρμακον νὰ εὕρω ἐν καὶ μόνον
Ὅπως σποδὴν μὴ μὲ πατῆς εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον!

ΟΛΙΓΟΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Ἐὰν πηγαίνῃς εἰς πόλεμον κάμε μίαν προσευχὴν.

Ἐὰν πηγαίνῃς εἰς τὴν θάλασσαν κάμε δύο.

Ἐὰν ὑπανδρεύῃσαι κάμε τρεῖς προσευχάς.

Ἡ Παρισινὴ ἀκολουθεῖ τὴν μόδαν καθὼς κυνάριον τὸν κύριόν του.

Ἡ ξένη τὴν ἀκολουθεῖ καθὼς εἰς τυφλὸς τὸν σκύλον του.

Ὁ ἑνορκὸς εἶναι ὁ ἐθνικὸς φύλαξ τῆς Δικαιοσύνης.

Εἰς τὰ χωρία ὑπάρχουσιν περισσότερα στάματα ὀμιλοῦντα, ἀπὸ κεφαλᾶς σκεπτομένας.

Ἐὰν δὲν εἴχωμεν τόσας ἐλλείψεις, δὲν θὰ πύχριστούμεθα ἀνακαλύπτοντες τοιαύτας ἐπὶ τῶν ἄλλων.

ΖΗΛΕΥΩ

Ζηλεύω όταν ἡ δούλα σου
σοῦ φέρνει τὸν καφφέ σου,
αὐτὴ τὴν καμαριέρα σου
σὰ δένη τὸν κορσέ σου.

Ζηλεύω σὺν κτενίζεσαι
εἰς τὸ καθαρόν σου πρός,
τί ἀσπὸνδος ἔχθρας ἰ
Πῶς νὰ μὴ συνέρριζεσαι;

Ζηλεύω τὴν μοδίστα σου
ποῦ δυὸ φορές τὸ χρόνο
σὺ ἀρει τὴν μπατίστα σου.
Ἄχ! πῶς τῆς τρέφω φθόνου.

Ζηλεύω ὅποια φίλη σου
μ' ἀγάπη με καρδιά
τὰ παραλλένια χεῖρά σου
γιομίζε με φίλιά.

Τὰ νιάτα τῆ ζωῆ σου
ἀκόμα καὶ τὸ πνεῦμα
ὅταν σοῦ γίνῃ κήμα
Ζηλεύω ἰ Συλλογίσου.

Παριόλιος, 1898

Μ. ΒΙΤΑΛΗΣ

ΝΕΚΤΑΡ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1860

ΟΙΝΟΙ ΘΗΡΑΣ

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΙ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΚΥΛΑ

Ὁδὸς Μνηματῶν ἀριθ. 32

Ἰσοκατάστημα Ἀσφαλῆ Μετζίε ἀριθ. 51—53

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

Συνιστᾶται μοναδικῶς διὰ τὴν γνησιότητα τῶν οἴ τινων

ΟΛΓΑ ΠΑΝΝΟΥΚΟΥ

Ὁδὸς Ἐρμοῦ, ἀριθ. 99 Ἀθήναι.

Μοδίστα γυναικείων φορεμάτων, με ἀρίστης ἀποτέ-
σεις. Ἔργασια ἀσφαλῆ καὶ ἐγγυημένη, ἀκρίβεια καὶ
στερεότης εἰς τὴν ἐντέλειαν, ἐφαρμογὴ δὲ τοῦ τελευ-
ταίου συρμοῦ τέλεια καὶ τιμαὶ ἐκτός παντὸς συναγω-
νισμοῦ. Συνιστᾶται ταῖς συνδρομητριάς ἡμῶν.

NICHOLAS S. MIGLIARESSIS STEVEDOR

And General Commission Agent Galatz,
Braila, Sulina and Kustendje.

Contracts for Stevedoring with Un-
garische Fluss- und Seeschiff- fahrts- Ac-
ctien-Gesellschaft.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

35. Αἶνιγμα.

Ἄσθη ὑπῆρξα τηλαυγῆς τὸν Παρνασσὸν λαμ-
πρύνων,
ἡ δόξα καὶ τὸ καύχημα τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων.
Τὴν ἱερὰν μου κεφαλὴν, ἀν θέλῃς νὰ χωρίσῃς,
μέρος τότε τοῦ σώματος ἐξαφῆς θ' ἀπαντήσῃς.
Ἄπασσας τὰ σπλάγγνα μου; πρὸς μέγαν θαυ-
μασμόν σου,
ἐν ὄρος χωρὶς ὄνομα βλέπεις ἐνώπιόν σου.

36. Αἶνιγμα.

Ἄρχατα ἀλλ' ὠραία εἶμαι χώρα τῆς Εὐρώπης,
ἀλλοτε βασιλευθεῖσα ὑπὸ τῆς σεμνῆς Ρωδοπέης.
Ἄν τὸ πρῶτον μ' ἀφαιρέσῃς εὐτελεῖ κ' ἐσχισμένα,
θὰ ἴδῃς νὰ παριστάνω ἅπαντα τὰ ὑφασμένα
Κ' ἂν τὴν λήγουσαν τονίσῃς
εἰς διάλεκτον χυδαίαν πνεῦμα θὰ με καταστήσῃς.
Πλὴν πολλὴν, ὅστις ποιῆσῃ ἐκ τοῦ πνεύματός μου
Ἀποβάλλει καὶ τὸν νοῦν του καὶ τὸ πνεῦμα καὶ
τὴν κρίσιν.

37. Βρόβλημα.

Ἐρωτηθεὶς τις, πόσα γρόσια ἔχει ἐν τῷ κιβωτίῳ
του, ἀπεκρίθη. Ἐὰν ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ ἀφαιρέσω τὸ
ἕμιστον τοῦ ἐπιπέδου, ἀφθέντος δὲ πάλιν λάβω τὰ 4)15,
μένουν τότε ἐν τῷ κιβωτίῳ μου γρόσια 5,500. Πόσα
γρ. ἔχει;

Σμύρνη

Γεώρ. Οὐδενώτης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,"

Δ. Μ. Καλάμας. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Ζητού-
μενα φυλλάδια σὰς ἀπεστάλησαν. Ἐσώκλειστος παρε-
δόθη. — Κ. Α. Πάτρας. Εὐχαριστοῦμεν διὰ συγχα-
ρητήριά σας καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ ἐξακολουθώμεν πο-
ρευόμενοι οὕτως, ἐνώσω μᾶς συνδράμετε ἠθικῶς καὶ
ὄλιγκως. — Μ. Ο. Μασσαλίαν. Ἄπαντα ἐλήφθη-
σαν, εὐχαριστοῦμεν. — Σ. Σ. Βῶλον. Ἐλήφθη, καὶ
θὰ καταναλωθῇ εἰς ὄγειαν σας. — Μ. Π. Κέρκυραν.
Συνδρομὴ ἐλήφθη. Σὰς ἐνεγράφημεν. Εὐχαριστοῦμεν.
— Β. Δ. Πετραῖα. Ἄρχει νὰ εἶναι ὠραία, ἐπαγω-
γὴν καὶ διδακτικὸν καὶ θὰ δημοσιευθῇ. — Ε. Β. Κάλ-
ρον. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ταχυδρο-
μικῶς γράφομεν. — Δ. Ν. Πάτρας. Ζητούμενον φύλ-
λον σὰς ἀπεστάλη. — Ν. Δ. Πετροῦπολιν. Γραμ-
μάτιον ἐλήφθη. Τίμοι καὶ βιβλία σὰς ἀποστέλλονται
προσέχως καὶ ἡσυχίῃ. — Ο. Κ. Νέα ν. Ὑδρην. Ἐπιταγὴ
ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Περὶ γραφομένων
σας θὰ φροντισόμεν καὶ θὰ ἔχετε προσέχως ἀπάντησιν.
— Ν. Δ. Κωνσταντιν. Πολὺ φυσικῶς Οὐδὲν χαλόν,
ἀμρὲς κακῶς. Ἐπελάσαμεν με εὐφυλολογίαν μικρᾶς.
— Κ. Α. Ἄμφισσα ν. Συνδρομητῆρην νέον ἐνεγράφη-
μεν καὶ ἀπεσταλαμέν σειρὰν φύλλων.